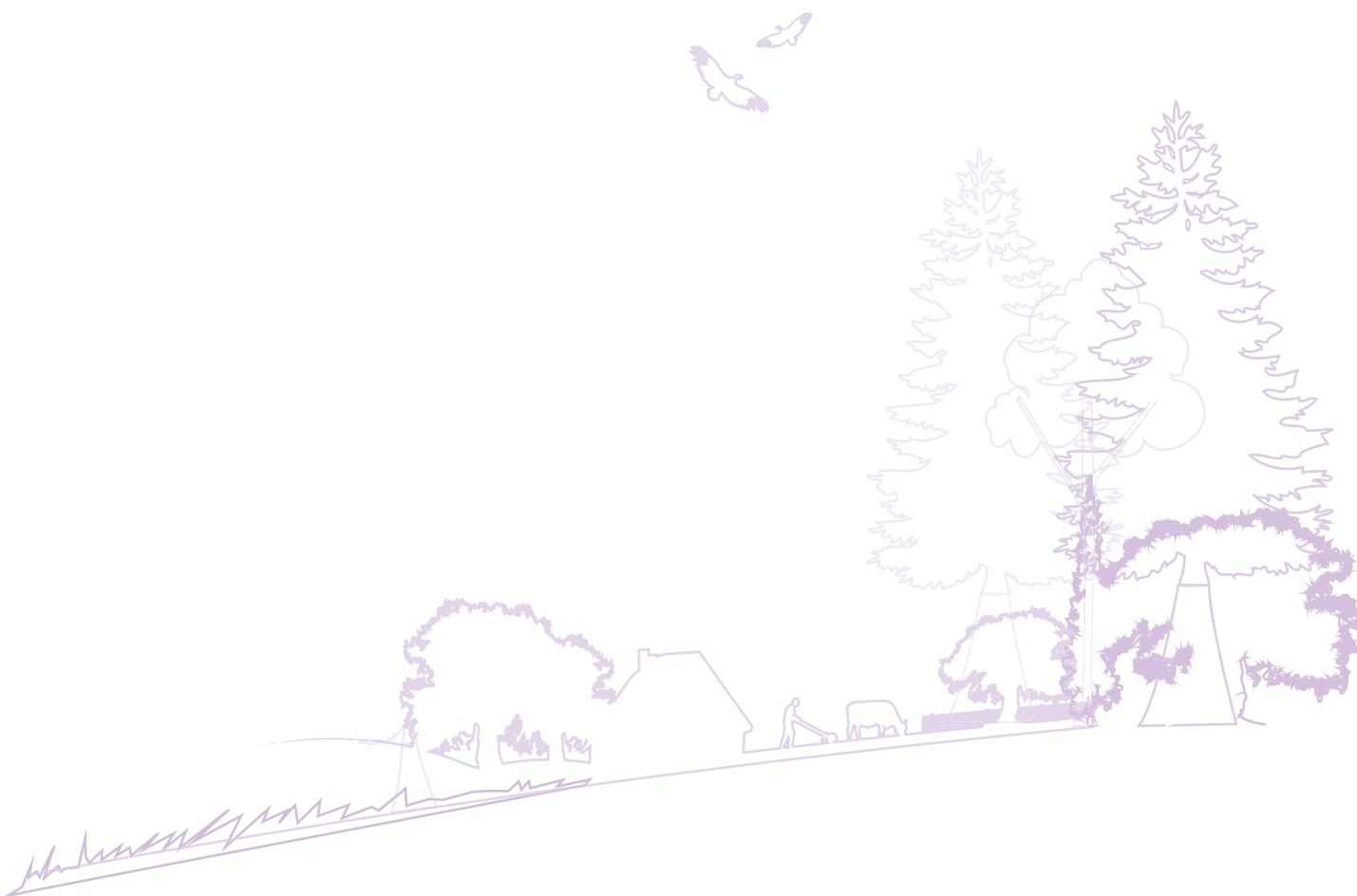


แผนแม่บทบูรณาการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔



สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**แผนแม่บทบูรณาการจัดการ
ความหลากหลายทางชีวภาพ
พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔**



ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ส.ก.๖๕



สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนมาก ที่ พส ๑๐๑๒/๒๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๘

๒. หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ พส ๑๐๑๒/๒๗๗ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตามเอกสารแนบท้าย

ตามที่ได้ออกเรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ และข้อมูลเพิ่มเติมแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา รวม ๓ ข้อ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ส่วนความเห็นของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับภายหลังจากประชุมคณะรัฐมนตรี ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ลงมติเห็นชอบทั้ง ๓ ข้อ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ในช่วงระยะเวลา ๓ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือน และ ๑ ปี ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้สาธารณชนได้รับทราบโดยทั่วกันด้วย ทั้งนี้ งบประมาณที่ต้องใช้ตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรุจิรา ริมมติ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๔๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.cabinet.thaigov.go.th / @คabinet

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ ให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
๑๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๑๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๑๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๑๔. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๑๖. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๗. เลขาธิการ ก.พ.
๑๘. เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ

คำนำ

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ เป็นแผนหลักด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย ที่จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองต่อพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในมาตรา ๖ ที่กำหนดให้ภาคีดำเนินการจัดทำกลยุทธ์หรือแผนระดับชาติเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งประเทศไทยได้จัดทำนโยบายมาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ จนถึงแผนแม่บทฯ ฉบับปัจจุบัน นับเป็นฉบับที่ ๔ ซึ่งได้นำแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ และเป้าหมายเอจซี ที่ได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๐ มากำหนดเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขมูลเหตุรากฐานของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ พันธุ์ ปกป้องคุ้มครอง และเพิ่มพูนผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ ควบคู่กันกับการสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และการบูรณาการการจัดการร่วมกับภาคส่วนต่างๆ

ในการจัดทำแผนแม่บทฉบับนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ในการยกย่องเนื้อหาสาระ การกำหนดยุทธศาสตร์ มาตรการ เป้าหมาย ตัวชี้วัด รวมทั้ง การกำหนดกลไกและกระบวนการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล โดยผ่านการระดมความเห็น และประชุมหารือและรับฟังความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาโดยลำดับ

แผนแม่บทฯ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ พร้อมทั้งเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่กำหนดไว้

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา ประชาคมวิจัย และผู้แทนชุมชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมและผลักดันการจัดทำและการดำเนินการตามแผนฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกภาคส่วนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะร่วมมือกันขับเคลื่อนและผลักดันการดำเนินการตามแผนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม เพื่อลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ คงไว้ซึ่งบริการจากระบบนิเวศ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชน และส่งต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่ลูกหลานในอนาคต

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

หน้า

๑. บทนำ	๗
๒. สถานการณ์และภัยคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพ	๘
๒.๑ สถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	๘
๒.๒ ภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	๘
๓. ประเด็นปัญหาในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ	๑๐
๔. ประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตาม นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕	๑๑
๕. ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗	๑๒
๖. นโยบายและทิศทางการพัฒนา	๑๒
๖.๑ นโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลก	๑๒
๖.๒ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย	๑๕
๗. แนวคิดและหลักการ	๑๘
๘. แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	๒๐
๘.๑ วิสัยทัศน์	๒๐
๘.๒ พันธกิจ	๒๐
๘.๓ วัตถุประสงค์	๒๐
๘.๔ เป้าหมาย	๒๐
๘.๕ ตัวชี้วัด	๒๐
๘.๖ ยุทธศาสตร์การบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	๒๑
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ	๒๑
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ	๒๒
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูน และแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้อง กับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว	๒๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เป็นมาตรฐานสากล	๒๗

สารบัญ (ต่อ)

๙. การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	๓๐
๙.๑ กลไกและแนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	๓๐
๙.๒ การติดตามประเมินผล	๓๓
๑๐. เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	๓๔
๑๑. ภาคผนวก	๔๑
ภาคผนวก ก ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗	๔๑
ภาคผนวก ข หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลาย ทางชีวภาพ	๕๑
ภาคผนวก ค ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ กับแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๑๑ - ๒๐๒๐) และเป้าหมายไอจี	๖๕
ภาคผนวก ง การจัดลำดับความสำคัญของมาตรการตามแผนแม่บทบูรณาการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	๗๑
ภาคผนวก จ ความเป็นมาและการดำเนินงานจัดทำแผนแม่บทบูรณาการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	๗๙

๑. บทนำ

ความหลากหลายทางชีวภาพสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้กับบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ และบริการของระบบนิเวศที่จำเป็นต่อความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัย สนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน และการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งการจัดความยากจน

ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในระดับชนิดพันธุ์ พันธุกรรม และระบบนิเวศยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง แรงกดดันที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพยังคงมีอยู่และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ การสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง อัตราการสูญพันธุ์ที่ยังคงมีแนวโน้มสูง การใช้ประโยชน์เกินขีดจำกัดและไม่ยั่งยืน ภาวะมลพิษ และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานและแพร่ระบาด ยังคงเป็นภัยคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพทั้งบนบกและในน้ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงถึงผลกระทบที่รุนแรงต่อสังคมมนุษย์ ตลอดจนการสูญเสียบริการของระบบนิเวศหากไม่มีการดำเนินการเร่งด่วนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การดำเนินการเพื่อให้คุณค่าและปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในหลายๆ ด้าน ทั้งสุขอนามัยที่ดี ความมั่นคงทางด้านอาหารที่เพิ่มขึ้น การบรรเทาความยากจน รวมถึงการชะลอการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากการจัดเก็บและดูดซับคาร์บอนของระบบนิเวศ ช่วยให้ผู้มีความสามารถปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกันในทุกระดับทั่วโลก สมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประชุมสมัยที่ ๑๐ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ให้การรับรองแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ และเป้าหมายไอจิ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ให้ภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ ความหลากหลายทางชีวภาพได้รับความสนใจในคุณค่าและความสำคัญ ได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาดเพื่อรักษาบริการของระบบนิเวศ คงไว้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ที่ยั่งยืน และอำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์ และเรียกร้องให้ภาคีอนุสัญญาฯ แปลงแผนกลยุทธ์ดังกล่าวไปสู่กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับชาติ พร้อมทั้งให้มีการทบทวนและติดตามผลการดำเนินงานภายใต้แผนระดับชาติดังกล่าว และรายงานต่อสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพในการประชุมโอกาสต่างๆ รวมถึงการนำเสนอในรายงานแห่งชาติ

ประเทศไทยในฐานะภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพมีพันธกรณีที่ต้องดำเนินการดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยได้ดำเนินการตามพันธกรณีของอนุสัญญาอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน สำหรับเป็นกรอบแนวทางดำเนินงานในระดับชาติ และสอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินงานของอนุสัญญาฯ รวม ๓ ฉบับ คือ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕



๒. สถานการณ์และภัยคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑ สถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเทศไทยอุดมด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ความหลากหลายทางชีวภาพได้มีส่วนสนับสนุน คำจุนวิถีสีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้มีความหลากหลายทางด้านอาหาร ยารักษาโรครักษาไข้เจ็บหรือใช้บำรุงรักษาสุขภาพอนามัย เครื่องใช้ไม้สอยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และการเป็นฐานพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นอกจากนี้ ความหลากหลายทางชีวภาพยังเป็นที่ชื่นชมในประเพณีไทย ที่ยังคงสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาจนปัจจุบัน

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งชนิดพันธุ์ พันธุกรรม และระบบนิเวศ มีจุลินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ชนิด พืชมีต่อลำเลียงและพืชไม่มีต่อลำเลียงไม่น้อยกว่า ๑๔,๐๐๐ ชนิด หรือคิดเป็นร้อยละ ๔ ของพืชที่จำแนกชนิดได้แล้วทั่วโลก สัตว์มีกระดูกสันหลังไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ ชนิด หรือคิดเป็นร้อยละ ๘ ของสัตว์มีกระดูกสันหลังทั่วโลก สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังไม่น้อยกว่า ๘๐,๐๐๐ ชนิด หรือคิดเป็นร้อยละ ๖ ของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในโลก ปลาไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ชนิด หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของปลาที่จำแนกแล้วในโลก

ประเทศไทยเป็นแหล่งของวัฒนธรรมและประเพณีอันหลากหลาย มีการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในวัฒนธรรมและประเพณีที่สืบสานกันมาตามแบบวิถีชีวิตของชุมชนในแต่ละพื้นที่ อาจคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นตามสภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ทัศนคติ ความเชื่อ และลักษณะการประกอบอาชีพ ถิ่นปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน คุณค่าและความรู้ในวัฒนธรรมและประเพณีได้นำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ในหลายด้านทั้งอาหาร เครื่องสำอาง การดูแลสุขภาพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงพืชสมุนไพร ด้วยการพัฒนาต่อยอดจากเทคโนโลยีและความรู้สมัยใหม่ สมุนไพรไทยมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งในลักษณะของยาอาหารเสริม เครื่องสำอาง เครื่องดื่ม และสปา มีมูลค่าตลาดไม่น้อยกว่า ๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี และอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๑๐-๒๐ ต่อปี เนื่องจากประเทศไทยเป็นแหล่งที่มีความหลากหลายของทรัพยากรพืชสมุนไพร มีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต

ประเทศไทยได้ส่งออกสินค้าที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในรูปของสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์เป็นประจำทุกปี โดย พ.ศ.๒๕๕๕ ประเทศไทยส่งออกผลิตภัณฑ์จากป่า (เช่น ฝรั่ง ชัน ไม้ไผ่ งามัธรรมาชาติ กายาน หวาย และสีเสียด เป็นต้น) ปริมาณ ๓๒,๒๑๐ เมตริกตัน เป็นมูลค่า ๒.๐๖ พันล้านบาท ผลไม้และผลิตภัณฑ์ (เช่น สับปะรด ลำไย ทุเรียน มะม่วง กล้วย เงาะ มะขาม มังคุด มะพร้าว และมะนาว เป็นต้น) ปริมาณ ๒,๖๕๐,๖๒๕ เมตริกตัน เป็นมูลค่า ๘๔.๓๗ พันล้านบาท เครื่องเทศ (เช่น พริกแห้ง พริกไทยดำ หรือขาว กระวาน และแร่ เป็นต้น) ปริมาณ ๓,๗๑๖ เมตริกตัน เป็นมูลค่า ๐.๓๘ พันล้านบาท ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ (เช่น ปลา กุ้ง ปลาหมึก หอย ปู และสาหร่ายทะเล เป็นต้น) คิดเป็นมูลค่า ๒๕๖.๓๙ พันล้านบาท และสัตว์มีชีวิต (เช่น กระบือ โค สุกร และไก่ เป็นต้น) ปริมาณรวม ๓,๙๗๓,๕๐๖ ตัว เป็นมูลค่า ๓.๗๒ พันล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๕)

๒.๒ ภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยถูกคุกคามต่อเนื่องมาเป็นเวลายาวนานจากการใช้ประโยชน์และพึ่งพาทรัพยากรและสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติโดยขาดการคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว การสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติจากการขยายตัวของเมือง การพัฒนาสืบเนื่อง การลักลอบ

เก็บหาพืชป่า และการล่าสัตว์ป่าเพื่อบริโภคและการค้า การถมพื้นที่ชุ่มน้ำ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานและแพร่กระจาย และภาวะมลพิษ ยังคงเป็นภัยคุกคามสำคัญที่ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยลดน้อยลงต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชากรพืชและสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ลดลงหรือสูญพันธุ์ไป สัตว์มีกระดูกสันหลังในประเทศไทย ร้อยละ ๑๑.๙ อยู่ในสถานภาพที่ถูกคุกคาม (threatened species) โดยมีสมัน (*Cervus schomburgki*) ปลาหริเกศ (*Platytrapius siamensis*) สูญพันธุ์ไปแล้วจากโลก (extinct) นกช้อนหอยใหญ่ (*Pseudibis gigantea*) นกพงหญ้า (*Graminicola bengalensis*) ปลาหางไหม้ (*balantiocheilos cf. melanopterus*) ปลาเสือดอ (*Datnioides pulcher*) สูญพันธุ์ไปจากประเทศไทย กูปรี (*Bos sauveli*) ละองหรือละมั่ง (*Cervus eldii*) แรด (*Rhinoceros sondaicus*) กระซู่ (*Dicerorhinus sumatrensis*) นกกระเรียนไทย (*Grus antigone*) นกช้อนหอยดำ (*Pseudibis davisoni*) ตะโอง (*Tomistoma schlegelii*) ไม่สามารถพบเห็นได้ในธรรมชาติอีกต่อไป (extinct in the wild) (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๔๓) และร้อยละ ๑๑.๖ ของพืชมีท่อลำเลียงในประเทศไทย หรือไม่น้อยกว่า ๕๑๗ ชนิด อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามเช่นกัน โดยโสกกระยำ (*Amherstia nobilis* wall.) ได้สูญพันธุ์แล้วในสภาพธรรมชาติ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๔๘)

ประเทศไทยเป็นแหล่งพันธุกรรมที่สำคัญทั้งพืชและสัตว์ สายพันธุ์ข้าวพื้นเมืองดั้งเดิมในประเทศไทย คาดว่ามีไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นสายพันธุ์ จากการรวบรวมของศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี กรมการข้าว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๐ จนถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ มีพันธุ์ข้าวพื้นเมืองไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ สายพันธุ์ ซึ่งสายพันธุ์ข้าวกำลังสูญสลายไป (genetic erosion) อย่างรวดเร็ว เนื่องจากพันธุ์ข้าวเดิมที่ได้รวบรวมไว้เสื่อมพันธุ์ไป และพื้นที่ปลูกข้าวถูกเปลี่ยนเป็นพื้นที่เมือง ตลอดจนเกษตรกรนิยมปลูกข้าวสายพันธุ์ใหม่ที่ให้ผลผลิตสูง โดยไม่ได้เก็บรักษาพันธุ์ข้าวพื้นเมืองไว้ นอกจากนี้ พืชปลูกพันธุ์พื้นเมืองได้สูญหายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากแหล่งเพาะปลูกถูกทำลายทั้งจากภัยธรรมชาติ และการขยายตัวของชุมชน อุตสาหกรรม และการสร้างเขื่อน ตลอดจนพันธุ์พืชป่าที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชปลูกมากมายขาดการดูแลเอาใจใส่เนื่องจากไม่มีการใช้ประโยชน์ เช่นเดียวกับกับการปลูกสัตว์ แม้ว่ามีความหลากหลายสายพันธุ์ที่นำเข้ามาเลี้ยงเนื่องจากให้ผลผลิตดี แต่ประเทศไทยมีสัตว์พันธุ์พื้นเมืองซึ่งเหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ และสภาพแวดล้อมของประเทศไทยมานานนับศตวรรษ มีความเหมาะสมและทนต่อโรคระบาดต่างๆ มีศักยภาพสูงที่จะนำมาพัฒนาและปรับปรุงสายพันธุ์ปศุสัตว์ในอนาคต การนำเข้าพันธุ์สัตว์เลี้ยงต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้มีการละเลยพันธุ์สัตว์พื้นเมืองซึ่งกำลังจะสูญพันธุ์ไปจากประเทศ นับวันพันธุ์สัตว์พื้นเมืองมีจำนวนลดน้อยลง หรือมีการผสมพันธุ์ข้ามกับพันธุ์ต่างประเทศ ทำให้แหล่งพันธุกรรมสูญหายหรือถูกทำลาย

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเป็นอีกภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย ประเทศไทยมีชนิดพันธุ์ต่างถิ่นอยู่ไม่น้อยกว่า ๓,๕๐๐ ชนิด และมีการนำเข้าชนิดพันธุ์ใหม่อยู่ตลอดเวลา เพื่อใช้ทางการเกษตร การเพาะเลี้ยง เป็นสัตว์เลี้ยง ไม้ดอกไม้ประดับ และรวบรวมไว้ในสวนสัตว์และสวนพฤกษศาสตร์ บางชนิดสามารถตั้งถิ่นฐานและแพร่กระจายในธรรมชาติกลายเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและการสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขอนามัยของมนุษย์ จากทะเบียนรายการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย มีชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้วทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๘๐ ชนิด เช่น ผักตบชวา ไมยราบยักษ์ หอยเชอรี่ และปลาแคระหรือปลาซีกเกอร์ เป็นต้น และมีแนวโน้มรุกรานอีกไม่น้อยกว่า ๕๐ ชนิด (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๕๒)



๓. ประเด็นปัญหาในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ

๑) การขาดความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องความสำคัญและผลประโยชน์ที่รับจากความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงวิธีการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน แม้ว่าจะมีกลไกการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ของสังคมประเทศไทย แต่ยังมีประชาชนบางส่วนรวมถึงนักการเมืองซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายของประเทศ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และความใส่ใจเกี่ยวกับการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ หรือความจำเป็นเร่งด่วนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้ยังไม่สามารถดำเนินงานตามแผนหรือเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ทันทั่วทั้งที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการออกกฎหมาย

๒) การดำเนินงานด้านอนุกรมวิธานของประเทศ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ ยังคงมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องของการขาดแคลนบุคลากรและการสนับสนุนด้านงบประมาณ แม้ว่าจะมีการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลด้านต่างๆ ของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างหลากหลายแต่นักวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพยังขาดแคลนอยู่เป็นจำนวนมาก นอกเหนือไปจากนั้น งบประมาณที่ใช้เพื่อการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพยังมีน้อยและไม่ต่อเนื่องด้วยเช่นเดียวกัน และที่ผ่านมานักวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพยังไม่ตอบสนองต่อนโยบายและมาตรการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ นอกจากนี้ หน่วยงานที่ทำงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยมีอยู่กระจัดกระจาย ในกระทรวงต่างๆ หรือเป็นหน่วยงานภาคเอกชน จึงทำให้การบริหารจัดการขาดความเป็นเอกภาพ ดังนั้น การจัดสร้างกลไกเพื่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพน่าจะเป็นทางออกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และควรจะมีการตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ ให้มีความสามารถในการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอนุกรมวิธานของสิ่งมีชีวิต เนื่องจากนักวิจัยที่ชำนาญการต้องใช้เวลาการสร้างที่ยาวนานมากกว่าสาขาอื่นๆ

๓) การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรม ทรัพยากรชีวภาพ และความรู้ตามธรรมเนียมประเพณี กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเรื่องการเข้าถึงแบ่งปันผลประโยชน์ยังมีไม่ครอบคลุมในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาที่ใช้ทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนต่างๆ ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าถึงและการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔ นอกจากนี้ ชุมชนท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิตที่อิงอาศัยความหลากหลายทางชีวภาพ ยังขาดความรู้และความตระหนักถึงบทบาทในการดูแลรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และประเทศไทยมีบุคลากรจำนวนน้อยมากที่มีศักยภาพในการเจรจาต่อรองการแบ่งปันผลประโยชน์ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพในเชิงการค้ายังไม่เป็นระบบ และไม่มีกลไกการเชื่อมโยงสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน



๕. ประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ตาม นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕

๑) การกำหนดเป้าหมาย กำหนดไว้ค่อนข้างกว้างและไม่มีการกำหนดเป็นตัวเลขที่ชัดเจน รวมทั้งตัวชี้วัดไม่ระบุหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ และขาดข้อมูลพื้นฐานหรือตัวเลขอ้างอิงสำหรับการเปรียบเทียบค่า ทำให้ไม่สามารถสะท้อนให้เห็นผลของการดำเนินงานในภาพรวมได้ ควรมีการกำหนดเป้าหมายในเชิงปริมาณจะสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

๒) นโยบายฯ ไม่มีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย และหลายหน่วยงานไม่ทราบข้อมูลหรือไม่ทราบว่าหน่วยงานของตนเป็นหน่วยรับผิดชอบตามแผนปฏิบัติการ ประกอบกับ ความไม่ยืดหยุ่นของแผนปฏิบัติการ เช่น การกำหนดรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจงเกินไป การระบุหน่วยงานรับผิดชอบไม่ชัดเจนหรือไม่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน ทำให้หน่วยงานไม่ได้ดำเนินนโยบายไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการ หรือกิจกรรมที่ระบุไว้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณหรือได้รับน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้

๓) นโยบายฯ ไม่ได้บูรณาการกับแผนในระดับพื้นที่ เช่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ทำให้การนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติในระดับพื้นที่มีค่อนข้างน้อย

ทั้งนี้ จากการติดตามประเมินผลตัวชี้วัดและการดำเนินงานในภาพรวมของนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕ พบว่า ตัวชี้วัดส่วนใหญ่ (๑๖ ตัวชี้วัด) มีการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีตัวชี้วัดที่ไม่สามารถประเมินได้ ๑ ตัวชี้วัด ได้แก่ พื้นที่ทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่น่านน้ำไทยได้รับการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครอง และ ๔ ตัวชี้วัดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ๑) แหล่งหญ้าทะเลและพะยูนได้รับการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองอย่างน้อย ๑ แห่ง ๒) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศได้รับการขึ้นทะเบียนเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๕ แห่ง ๓) มีนโยบายระยะยาวของประเทศไทยเกี่ยวกับการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และ ๔) ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพจัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพ



๕. ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ

ความหลากหลายทางชีวภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗

จากการติดตามผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานมีการดำเนินงานในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่ตอบสนองต่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ร้อยละ ๓๘.๑๖) การเสริมสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ (ร้อยละ ๓๐.๙๒) และการพัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ (ร้อยละ ๒๒.๓๗) ตามลำดับ ซึ่งโครงการ/กิจกรรมที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ประโยชน์และแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ (ร้อยละ ๘.๕๕) โดยมี ๒ ประเด็นหลักที่ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงาน ได้แก่ ๑) การดำเนินงานที่มุ่งจัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้อย่างยั่งยืน รวมถึงการผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อม และ ๒) การส่งเสริมให้มีเนื้อหาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในสถานศึกษาและสถาบันการศึกษา รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก



๖. นโยบายและทิศทางการพัฒนา

๖.๑ นโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลก

ในระดับโลก เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจฐานความรู้และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลลัพธ์จากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (Rio+20) เห็นชอบให้เศรษฐกิจสีเขียวเป็นเครื่องมือการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน ในส่วนของความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ประชุมเน้นถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาที่ยั่งยืน และความกินดีอยู่ดีของมนุษย์ และความสำคัญที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยมีกรอบรับรองเครื่องมือและกลไกสำคัญๆ ในกรอบขององค์การสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศอื่น ได้แก่

๑) แผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ และเป้าหมายไอจิ (Strategic Plan for Biodiversity ๒๐๑๑-๒๐๒๐ and the Aichi Targets) กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ภายใน ค.ศ. ๒๐๕๐ ความหลากหลายทางชีวภาพ ได้รับความนิยมในคุณค่าได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และถูกใช้อย่างชาญฉลาดเพื่อธำรงรักษาบริการจากระบบนิเวศ เพื่อผดุงพันพิภพที่สมบูรณ์พูนผลให้ยั่งยืนและเพื่ออำนวยความสะดวกที่สำคัญยิ่งให้แก่ผู้คนทั้งปวง” โดยกำหนดเป้าหมายในการแก้ไขมูลเหตุรากฐานของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ ป่าไม้ เฝ้าระวัง เพิ่มพูนผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจาก

ระบบนิเวศ จำนวน ๒๐ ข้อ ที่ประชาคมโลกจะต้องดำเนินการร่วมกันให้บรรลุผลสำเร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และ ๒๕๖๓ ภายใต้เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ ๕ เป้าประสงค์ ได้แก่

- เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ A: แก้ไขมูลเหตุรากฐานของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยหิบบกความหลากหลายทางชีวภาพเป็นกระแสหลักในภาครัฐและภาคประชาสังคม
- เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ B: ลดแรงกดดันโดยตรงต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ C: ปรับปรุงสถานภาพของความหลากหลายทางชีวภาพโดยเฝ้าระวังรักษาความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม
- เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ D: เพิ่มพูนผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ และบริการจากระบบนิเวศต่อคนทั้งปวง
- เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ E: เพิ่มพูนการอนุรักษ์ต่อนุสัญญาฯ โดยมีการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม การจัดการความรู้ และการพัฒนาสมรรถนะ

๒) การประกาศให้ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ เป็นทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของสหประชาชาติ ตามข้อมติที่ ๖๕/๑๖๑ ของสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) สมัยที่ ๖๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ และเป้าหมายโอจีในระดับชาติ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ รวมถึงการสร้างตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๓) การเป็นสมาชิกของคณะกรรมการเฉพาะกิจระหว่างรัฐบาลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services : IPBES) ในการประชุมสมัยที่ ๖๕ ของสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีข้อมติ ๖๕/๑๖๒ ร้องขอให้โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ดำเนินการให้คณะกรรมการเฉพาะกิจระหว่างรัฐบาลฯ (IPBES) เริ่มปฏิบัติงาน และจัดการประชุมเพื่อกำหนดรูปแบบและข้อตกลงทางสถาบันสำหรับคณะกรรมการเฉพาะกิจระหว่างรัฐบาลฯ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ เพื่อสนับสนุนการใช้ข้อมูลวิทยาศาสตร์ในการกำหนดนโยบายรัฐบาลด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งนี้ ประเทศไทยได้รับรองข้อมติว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรคณะกรรมการเฉพาะกิจระหว่างรัฐบาลฯ (IPBES) ร่วมกับประเทศอื่นๆ อีก ๙๓ ประเทศ และมีผลเป็นสมาชิกโดยอัตโนมัติ ในการประชุม ณ กรุงปานามา ประเทศปานามา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕

นอกจากนี้ ยังมีพันธกรณีอื่นที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการในฐานะภาคี และต้องเตรียมการเพื่อรองรับพันธกรณีและพัฒนาการใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วและกำลังจะเกิดขึ้น ดังนี้

๑) พันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพที่ประเทศไทยเป็นภาคี

- การดำเนินการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม ตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗

- การสร้างเครือข่ายในการควบคุมการค้าสัตว์ป่า พืชป่า และผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES) ซึ่งประเทศไทยให้สัตยาบันเพื่อเข้าเป็นภาคีตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๖

- การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramsar Convention on Wetlands) ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๑

- การสร้างกลไกในการกำกับดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety) ซึ่งประเทศไทยได้เป็นภาคีตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

๒) พันธกรณีและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่แล้วและที่อยู่ระหว่างการเจรจา/จัดทำ

- สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพยากรพันธุกรรมพืชเพื่ออาหารและการเกษตร (International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture: ITPGR) ประเทศไทยลงนามรับรองสนธิสัญญาฯ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคี

- อนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่อพยพย้ายถิ่น (Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals: CMS) ประเทศไทยลงนามอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคี

- พิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (Nagoya Protocol on Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilization) ทั้งนี้ ประเทศไทยลงนามรับรองพิธีสารฯ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ และปัจจุบันกำลังดำเนินการเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีพิธีสารฯ

- พิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Nagoya-Kuala Lumpur Supplementary Protocol on Liability and Redress to the Cartagena Protocol on Biosafety) ทั้งนี้ ประเทศไทยลงนามรับรองพิธีสารเสริมฯ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ และปัจจุบันกำลังดำเนินการเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีพิธีสารฯ

- การดำเนินการในการกำหนดกลไกและกรอบกฎหมายระหว่างประเทศในการคุ้มครองภูมิปัญญา ทรัพยากรพันธุกรรม และการแสดงออกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม ภายใต้กรอบขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO)

ถึงแม้ว่าพันธกรณีต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นจะยังไม่มีข้อผูกพันกับประเทศไทย แต่การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับพัฒนาการของโลกเหล่านี้ จะทำให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของไทยมีความเข้มแข็งและมีความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของเงื่อนไขและกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้น และอาจมีผลกับประเทศไทย

๖.๒ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย

๑) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพไว้ใน

● ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ด้วยการใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ สู่อุตสาหกรรมฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาไปต่อยอด ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์ สังคม และชุมชน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิต

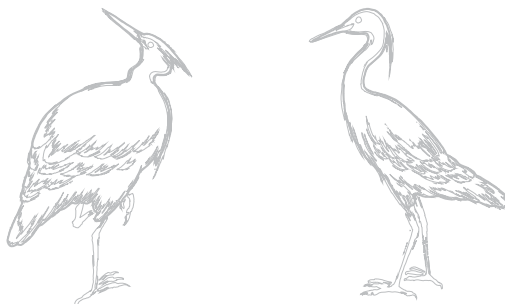
● ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์ พันธุ์ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน สนับสนุนแนวทางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเชิงอนุรักษ์และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ ตามวิถีชีวิตและภูมิปัญญา ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจจากทรัพยากรพันธุกรรมและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างนวัตกรรมในการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

๒) นโยบายรัฐบาล

นโยบายรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗) กำหนดแนวนโยบายในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในส่วนให้มีการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดย

๒.๑) ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เอกรวมเพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากป่าธรรมชาติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์

๒.๒) ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว สร้างโอกาสในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้จากทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความมั่นคงด้านอาหาร สุขอนามัย สนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน และการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งให้ความคุ้มครองเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ



๓) นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนของประเทศไทย ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินงานของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ประเทศไทยได้มีการจัดทำและดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๕๕ รวม ๓ ฉบับ มุ่งเน้นการให้ความรู้ความตระหนักแก่สาธารณชน สร้างเครือข่ายอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การวิจัยเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ การเสริมสร้างสมรรถนะให้แก่นักวิจัย สถาบันการศึกษา และการลดอัตราการสูญเสียมความหลากหลายทางชีวภาพตามแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๕๙) ที่กำหนดนโยบายด้านการป้องกัน สงวนรักษา และอนุรักษ์สิ่งมีชีวิต การสงวนรักษาและฟื้นฟูระบบนิเวศให้เหมาะสม รวมทั้งการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่คำนึงถึงการอนุรักษ์และศักยภาพการผลิตของทรัพยากร

๕) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพไว้ใน

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การปรับปรุงการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการกำหนดและส่งเสริมนโยบายที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมการต่อยอด และสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน รวมถึงการเตรียมพร้อมต่อมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการค้าและการลงทุน

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการลดภัยคุกคามที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ สนับสนุนการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ในและนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ การวิจัยและการพัฒนาฐานข้อมูล รวมทั้งพัฒนากฎระเบียบว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ตลอดจนการส่งเสริมกิจกรรมการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างธรรมาภิบาล โดยเร่งรัดการศึกษา การใช้กลไกและกฎระเบียบในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม และยั่งยืน จัดทำกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่สนับสนุนการจัดการทรัพยากรชีวภาพและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ

๖) แผนแม่บทการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปลูกจิตสำนึกรักผืนป่าของแผ่นดิน กำหนดนโยบายให้การแก้ไขปัญหาเรื่องการบุกรุกพื้นที่ตัดไม้ทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติ เป็น “วาระแห่งชาติ” เพื่อปลูกจิตสำนึกของคนในชาติให้เห็นความสำคัญของทรัพยากร และให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนมีความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ ในรูปแบบต่างๆ เช่น บรรลุไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ และสอดแทรกการปลูกจิตสำนึกในเนื้อหาของสื่อทุกประเภท ประยุกต์ใช้กลไก PES (Payment for Environmental Services) มาสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรป่าไม้กับผู้ที่มีบทบาทในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ ผู้ที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศป่าไม้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ **ฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าไม้อย่างยั่งยืน** จัดระบบการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ อย่างยั่งยืนโดยมีส่วนร่วมกับประชาชน จัดระบบการปลูกไม้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อทดแทนความต้องการ และลดการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสู่หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

๗) **นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ในยุทธศาสตร์ การวิจัยที่ ๓ การอนุรักษ์ เสริมสร้าง และพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เพื่อการพัฒนา องค์ความรู้และฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ โดยท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม โดยกำหนดให้มีการบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมความหลากหลายทาง ชีวภาพทั้งในด้านการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน การฟื้นฟู การจัดการองค์ความรู้ การมีส่วนร่วม การบริหารจัดการ อย่างมีธรรมาภิบาล และการลดการคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้มีการ ถ่ายทอดไว้ ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์งานวิจัยของประเทศไทย การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)** ที่เน้นความจำเป็นในการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มคุณค่าความหลากหลาย ทางชีวภาพ การเพิ่มพูนองค์ความรู้และข้อมูลในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความหลากหลายทาง ชีวภาพ

- **ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙)** มีเป้าประสงค์เพื่อลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยสามารถธำรงรักษา ระบบนิเวศประเภทต่างๆ ชนิดพันธุ์ แหล่งพันธุกรรมที่สำคัญ และคุ้มครององค์ประกอบความหลากหลายทาง ชีวภาพที่เกี่ยวข้องไว้ได้อย่างยั่งยืน เพิ่มการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเพิ่ม มูลค่าโดยการสร้างทรัพย์สินทางปัญญา และนวัตกรรม รวมทั้ง ศึกษาวิจัยการใช้ประโยชน์ตามหลักการการเข้าถึง และการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

๘) **แผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)** กำหนดกรอบนโยบายในการพัฒนา จัดการ และคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และการพัฒนาระบบ ยาจากสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร ซึ่งสนับสนุนการจัดการคุ้มครองและต่อยอดใช้ประโยชน์องค์ความรู้ ทั้งทางวิชาการ ภูมิปัญญาไทย และสมุนไพร อย่างเป็นระบบ





๗. แนวคิดและหลักการ

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ใช้เป็นแนวคิดหลักในการบูรณาการมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าด้วยกัน ภายใต้กระบวนการทำงานที่เชื่อมโยงต่อเนื่องกัน ใช้โอกาสศักยภาพ และปัจจัยแวดล้อมที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดการสร้างฐานรากการพัฒนาที่มั่นคง ยกระดับและเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพอย่างเป็นลำดับขั้น สามารถ “พึ่งตนเอง” ได้ มี “ภูมิปัญญา” และ “ภูมิคุ้มกัน” พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยคุกคามได้ และสร้าง “ความสมดุล” ระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ยังได้นำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อาทิตี “ปลูกป่าในใจคน” ใช้เป็นแนวคิดหลักในการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติในทุกกระดับเพื่อให้มีความตระหนักถึงความสำคัญและกระบวนการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน “ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ” ในการแก้ไขปัญหาป่าเสื่อมโทรม โดยใช้วิธีการ “การปลูกป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง” ได้แก่ ไม้ใช้สอย ไม้กินได้ ไม้เศรษฐกิจ และสร้างความชุ่มชื้นให้แก่พื้นดิน นำมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกับป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนั้น แผนแม่บทฯ ยังได้ถ่ายทอดแนวคิดและหลักการของอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งมีพันธกรณีหลักที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการในฐานะประเทศภาคี ได้แก่ การดำเนินการจัดทำกลยุทธ์ แผน หรือโครงการระดับชาติ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งการนำแนวคิดของเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งเป็นผลจากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (Rio+20) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับนโยบายและทิศทางการดำเนินการระดับประเทศ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ นโยบายและแผนระดับชาติในภาคส่วนต่างๆ ทั้งในเรื่องของการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม การวิจัย และการพัฒนาภูมิปัญญาไทย ซึ่งยุทธศาสตร์และมาตรการต่างๆ ภายใต้แผนแม่บทบูรณาการฯ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของหลักการสำคัญ ๔ เรื่อง ได้แก่

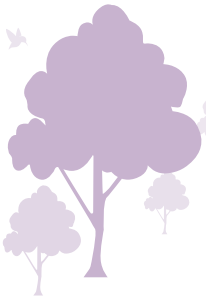
๗.๑ การบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศ (Ecosystem Approach) และบริการจากระบบนิเวศ (Ecosystem Services) เป็นหลักการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เชิงระบบหรือองค์รวม (Holistic Approach) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการดำรงอยู่ของระบบนิเวศอย่างสมดุล และการตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยอาศัยบริการที่ได้รับจากระบบนิเวศเป็นประเด็นการจัดการที่เชื่อมโยงระบบนิเวศและเศรษฐกิจเข้าด้วยกัน

๗.๒ การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) บนพื้นฐานของเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นหลักการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่มีคุณภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องเกื้อกูลและไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างมีคุณภาพและแข่งขันได้ จะต้องคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สามารถสงวนรักษาไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยาวนาน ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยไม่ส่งผลเสียต่อความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและในอนาคต การพัฒนาจะมุ่งเน้นการบริหารจัดการต้นทุนทางธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

๗.๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เป็นหลักการและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ที่มุ่งหมายให้ภาคีดำเนินการร่วมกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในและนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (*in-situ* and *ex-situ* conservation) ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพันธุกรรม ชนิดพันธุ์ และระบบนิเวศอย่างยั่งยืน รวมถึงสนับสนุนให้มีการดำเนินการเพื่อให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม ซึ่งไทยในฐานะภาคีอนุสัญญาฯ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการและพันธกรณีของอนุสัญญาดังกล่าว

๗.๔ ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการที่มุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ **การมีส่วนร่วม**ของทุกภาคส่วน **การกระจายอำนาจ**ที่ยึดหลักการพื้นที่-หน้าที่-การมีส่วนร่วม (Area-Function-Participation - AFP) **การบังคับใช้กฎหมาย**อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม **ความโปร่งใส**ในกระบวนการตัดสินใจ **การเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ** และการกำหนดภาระรับผิดชอบ (Accountability) ของทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง





๘. แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

๘.๑ วิสัยทัศน์

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประชาชนมีชีวิตอยู่อย่างสอดคล้องปรองดองกับธรรมชาติ โดยรัฐบาลและทุกภาคส่วนร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๘.๒ พันธกิจ

๑) บูรณาการการบริหารจัดการเพื่อปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการมีส่วนร่วมในทุกกระดับ

๒) ยกกระดับความสำคัญในเชิงนโยบายและการบริหารจัดการ เสริมสร้างความตระหนักของสังคมเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ ในการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเศรษฐกิจสีเขียว รวมถึงการดำรงชีพและวิถีชีวิตของประชาชน

๘.๓ วัตถุประสงค์

๑) แก้ไขมูลเหตุรากฐานของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยยับยั้งความหลากหลายทางชีวภาพเป็นกระแสหลักในภาครัฐและภาคประชาสังคม

๒) ลดแรงกดดันโดยตรงต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓) ปรับปรุงสถานภาพของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยปกป้องคุ้มครองความหลากหลายของระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม

๔) บริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนผลประโยชน์ที่ได้รับจากความหลากหลายทางชีวภาพและบริการทางนิเวศ

๕) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและดำเนินการตามพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม การจัดการความรู้ และการเสริมสร้างสมรรถนะ

๘.๔ เป้าหมาย

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกกระดับ

๘.๕ ตัวชี้วัด

๑) สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินการตามแผนต่องบประมาณทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

๒) จำนวนนโยบาย แผน และมาตรการระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่นที่ผนวกประเด็นการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

๘.๖ ยุทธศาสตร์การบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ และ ๑๑ มาตรการ (แผนภูมิที่ ๑) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยมีส่วนร่วมในทุกระดับ

มาตรการที่ ๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑) ส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพในทุกภาคส่วน ให้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ และกระบวนการที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๑.๓) เสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๔) พัฒนาและผลักดันการดำเนินงานตามแนวทางในเรื่องของการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณะ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓)

มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๒.๑) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ รวมทั้ง พัฒนากลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒.๒) เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และในการอนุวัติการตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสาร และความตกลงที่เกี่ยวข้องกับอนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒.๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ขอบบังคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒.๔) สอดแทรกการตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๒.๕) ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้ง ลดและขจัดแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ

๒.๖) พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกรณี และความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพที่ไทยเป็นภาคี

๒.๗) พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาสังคมในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๒) เสริมสร้างสมรรถนะ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพทั้งในและนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

๓.๓) ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะของชุมชนเมืองและท้องถิ่นในการจัดทำแผนชุมชนด้าน ความหลากหลายทางชีวภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน

๓.๔) สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และถิ่นที่อยู่อาศัยในระดับ ท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรการที่ ๑ อนุรักษ์ ป่าไม้ และปกป้องคุ้มครองระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม

๑.๑) เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ ตามกฎหมาย

๑.๒) ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรม ให้สามารถดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ เพื่อรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ และการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย

๑.๓) จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย

๑.๔) อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ นิเวศวิทยา

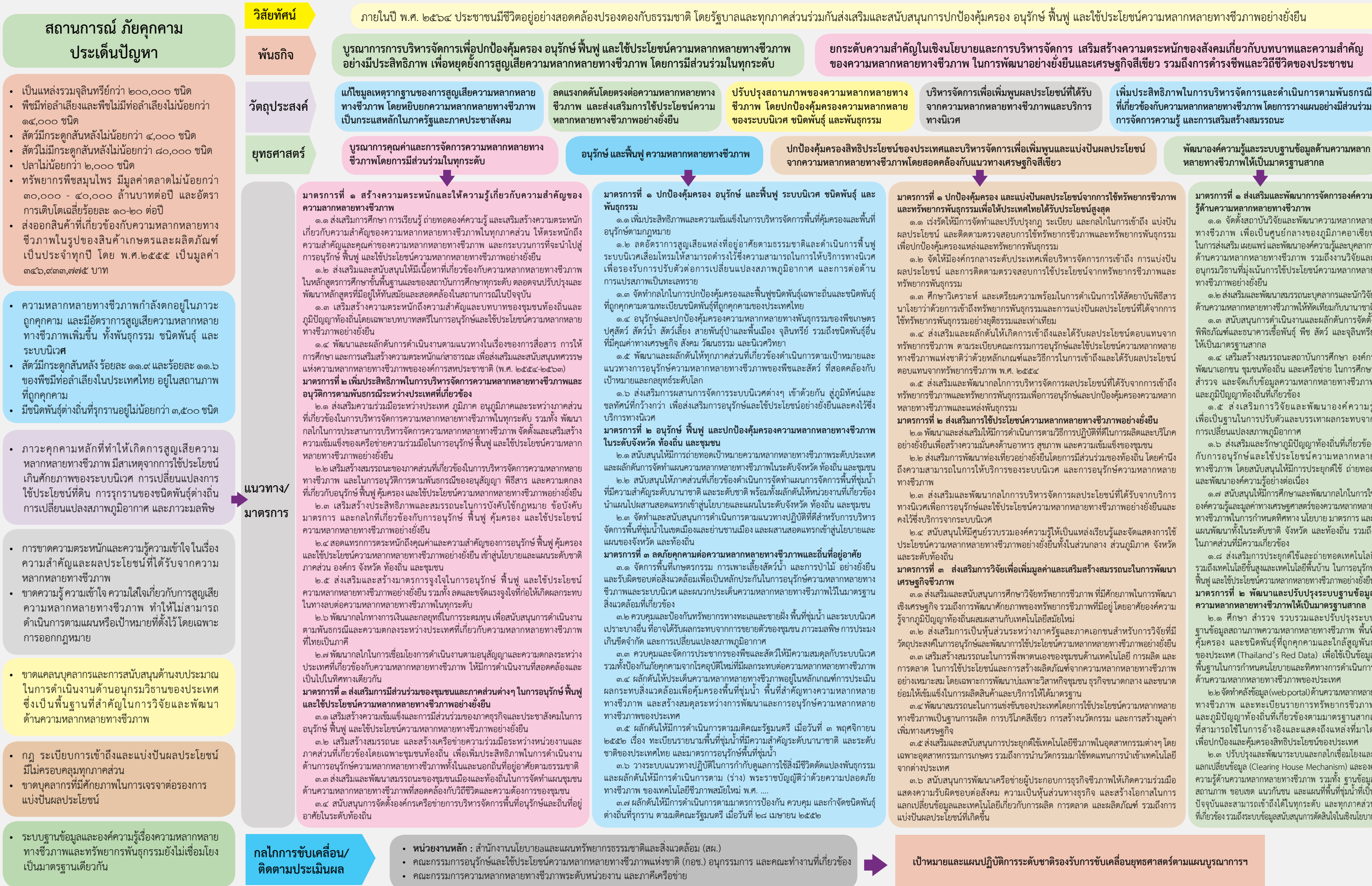
๑.๕) พัฒนาและผลักดันให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามเป้าหมายและแนวทางการอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ระดับโลก

๑.๖) ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ

มาตรการที่ ๒ อนุรักษ์ ป่าไม้ และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๒.๑) สนับสนุนให้มีการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศ และผลักดัน การจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

แผนภูมิที่ ๑ แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔



๒.๒) สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปผสมผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๒.๓) จัดทำและสนับสนุนการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตเมืองและย่านชานเมือง และผสมผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนของจังหวัด และท้องถิ่น

มาตรการที่ ๓ ลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพและถิ่นที่อยู่อาศัย

๓.๑) จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้ อย่างยั่งยืนและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ และผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

๓.๒) ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศประเภทอื่นที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน ภาวะมลพิษ การประมงเกินขีดจำกัด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๓) ควบคุมและจัดการประชากรของพืชและสัตว์ให้มีความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้ง ป้องกันภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๔) ผลักดันให้ประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพอยู่ในหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่สำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๓.๕) ผลักดันให้มีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

๓.๖) วางระบบแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและผลักดันให้มีการดำเนินการตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ.

๓.๗) ผลักดันให้มีการดำเนินการตามมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว

มาตรการที่ ๑ ปกป้องคุ้มครองและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด

๑.๑) เร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองแหล่งและทรัพยากรพันธุกรรม

๑.๒) จัดให้มีองค์กรกลางระดับประเทศเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง การแบ่งปันผลประโยชน์ และการติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม

๑.๓) ศึกษาวิเคราะห์ และเตรียมความพร้อมในการดำเนินการให้สัตยาบันพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรม และเท่าเทียม

๑.๔) ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพตามระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔

๑.๕) ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรมเพื่อการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรม

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒.๑) พัฒนาและส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามวิธีการปฏิบัติที่ดีในการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ และความเข้มแข็งของชุมชน

๒.๒) ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๓) ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากบริการทางนิเวศเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการจากระบบนิเวศ

๒.๔) สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และจัดแสดงการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จังหวัด และระดับท้องถิ่น

มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าและเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

๓.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

๓.๒) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสำหรับการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๓) เสริมสร้างสมรรถนะในการพึ่งพาตนเองของชุมชนด้านเทคโนโลยี การผลิต และการตลาดในการใช้ประโยชน์และการสร้างผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการพัฒนาบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็งในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน

๓.๔) พัฒนาสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศโดยการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นฐานการผลิต การบริโภคสีเขียว การสร้างนวัตกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๓.๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

๓.๖) สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพให้เกิดความร่วมมือ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ รวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑) จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน ในการส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงงานวิจัยและอนุกรมวิธานที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒) ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและนักวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้ทัดเทียมกับนานาชาติ

๑.๓) สนับสนุนการดำเนินงานและผลักดันการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์และธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล

๑.๔) เสริมสร้างสมรรถนะสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่ายในการศึกษา สืบค้น และจัดเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๕) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑.๖) ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

๑.๗) สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนากลไกในการใช้องค์ความรู้และมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของความหลากหลายทางชีวภาพในการกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาทั้งในระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น รวมถึงในภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง

๑.๘) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงเทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีพื้นบ้านในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรการที่ ๒ พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๒.๑) ศึกษา สืบค้น รวบรวมและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ที่ถูคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ของประเทศ (Thailand's Red Data) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๒.๒) จัดทำคลังข้อมูล (web portal) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และทะเบียนรายการทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานสากลที่สามารถใช้ในการอ้างอิงและแสดงถึงแหล่งที่มาได้ เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ

๒.๓) ปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง ฐานข้อมูลสถานภาพ ขอบเขตแนวกันชน และแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ในทุกระดับ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในเชิงนโยบาย

แผนภูมิที่ ๒

กลไกและแนวทางการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลแผนแม่บทบูรณาการฯ สู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

กลไกและแนวทางการขับเคลื่อนแผน

กลไกการขับเคลื่อน

- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เป็นหน่วยงานหลัก
- คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.)
- คณะอนุกรรมการและคณะทำงานภายใต้ กอช.
- คณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพระดับหน่วยงาน
- หน่วยงานและภาคส่วนที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวทางการขับเคลื่อนและประสานการปฏิบัติ

- การสร้างความรู้ความเข้าใจ
- การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผน
- การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
 - ทบทวนและวิเคราะห์บทบาทและความเชื่อมโยง
 - กำหนดเป้าหมายการดำเนินการระดับชาติและระดับท้องถิ่น
 - หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
 - นำเสนอแผนปฏิบัติการและเป้าหมายการดำเนินการ ให้ กอช. และ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ
- การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนสนับสนุนการปฏิบัติ
 - พัฒนาบุคลากร
 - พัฒนาระบบการทำงาน
 - พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องและการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการขับเคลื่อน โดยเชื่อมโยงการทำงานในทุกระดับและภาคส่วน และผลักดันการจัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพระดับหน่วยงาน

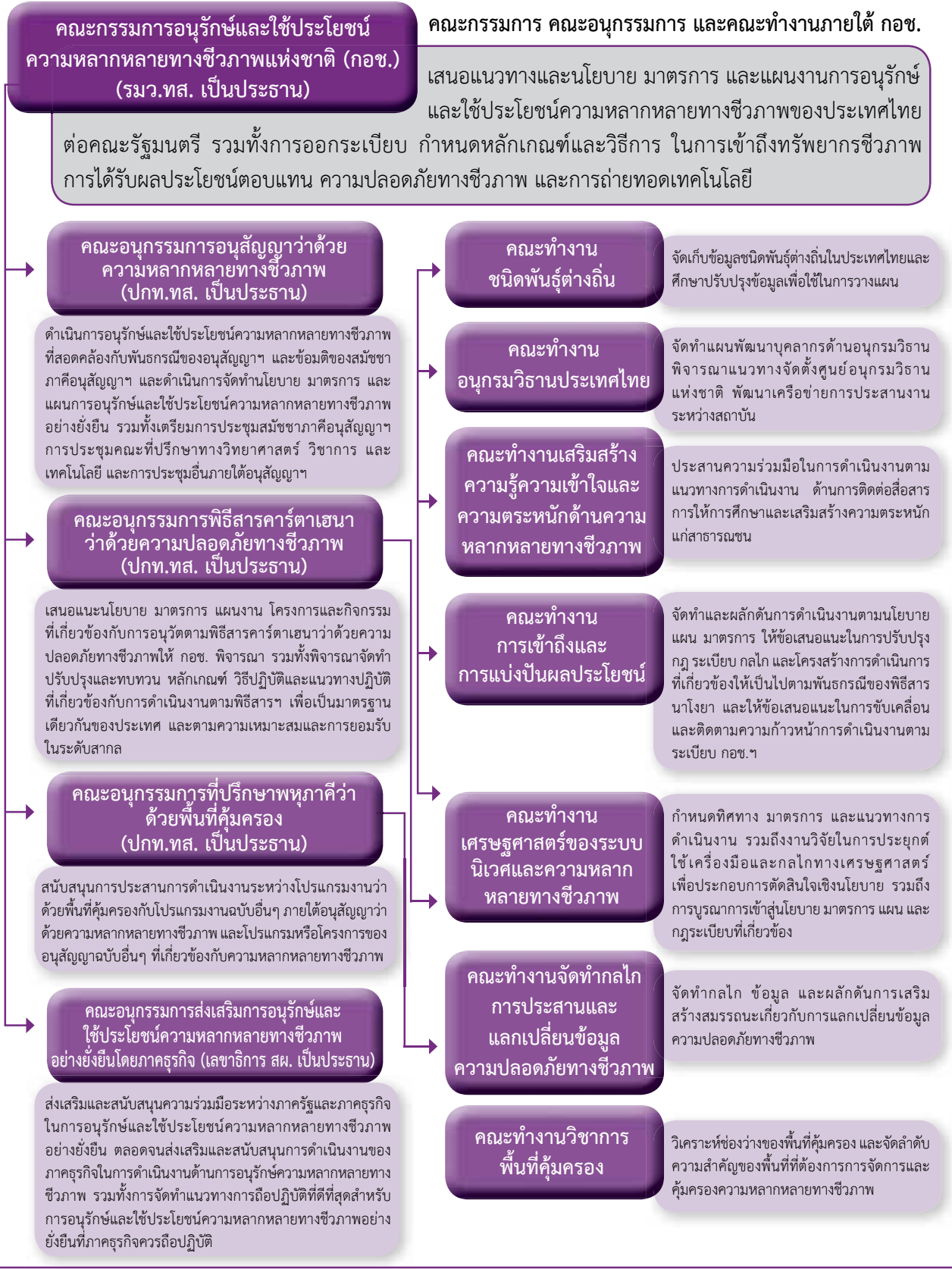
การติดตามประเมินผล

กอช. ทำหน้าที่ กำหนดแนวทางการติดตามความก้าวหน้าการบริหารจัดการแผนสู่การปฏิบัติ พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของการแปลงแผน ดำเนินการติดตามประเมินผลในภาพรวม และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกปี

หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายใต้แผน รายงานผลการดำเนินงานตามแผนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะต่อ กอช. เพื่อใช้ประกอบการบริหารจัดการและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานตามแผน

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

แผนภูมิที่ ๓ กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ จัดการความหลากหลายทางชีวภาพ





๙. การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแผนหลักระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ ๗ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ เพื่อให้มีการดำเนินการควบคู่กันกับทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของสหประชาชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓) และสอดคล้องกับเป้าหมายไอจิ ซึ่งมุ่งหมายที่จะแก้ไขมูลเหตุรากฐานของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการอนุรักษ์ฟื้นฟู ฟื้นฟู ฟื้นฟู เพิ่มพูนผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ตลอดจนครอบคลุมระยะเวลาไปถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมในระดับต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีกลไกขับเคลื่อนที่ชัดเจน ทั้งในเรื่องของหน่วยงานรับผิดชอบ การกำหนดเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อน ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ และการกำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผล รวมทั้งหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่จะร่วมกันผลักดันและบูรณาการการดำเนินการตามแผนให้ไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (แผนภูมิที่ ๒ และ ๓) ดังนี้

๙.๑ กลไกและแนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

๙.๑.๑ กลไกการขับเคลื่อน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภายใต้แผน ซึ่งประกอบด้วยกลไกทั้งในระดับชาติ จังหวัดและท้องถิ่น ดังนี้

๑) คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับชาติ รวมถึง การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบูรณาการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ภายใต้แผน ให้บรรลุเป้าหมาย

๒) คณะอนุกรรมการและคณะทำงานภายใต้ กอช. อาทิ คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ คณะอนุกรรมการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ คณะอนุกรรมการที่ปรึกษาพหุภาคีว่าด้วยพื้นที่คุ้มครอง และคณะอนุกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ มีบทบาทในการบูรณาการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยเชื่อมโยงและผลักดันการดำเนินงานของหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานวิจัยและสถาบันการศึกษา

๓) คณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพระดับหน่วยงาน ที่จัดตั้งขึ้นแล้ว หรือจะจัดตั้งขึ้นในอนาคต ตามมติ กอช. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบให้ทุกหน่วยงานที่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ จัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในหน่วยงาน มีบทบาทในการประสานงานเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีที่สอดคล้องกับแผนรวมถึงผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนในระดับหน่วยงาน

๔) หน่วยงานและภาคส่วนที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งในระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น ประสานความร่วมมือและเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ หน่วยงานหลักร่วมขับเคลื่อนและดำเนินงานตามแผน ประกอบด้วยหน่วยงานจาก ๔ กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงสาธารณสุข รวมถึง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงพลังงาน กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทยฯ รวมทั้งสำนักงานประมง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานสนับสนุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคส่วนต่างๆ ที่มีการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การศึกษา และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการดำเนินงานในระดับต่างๆ ทั้งระดับสากล ระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชนท้องถิ่น

๙.๑.๒ แนวทางการขับเคลื่อนและประสานการปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่การปฏิบัติ จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและความเชื่อมโยงกันระหว่างมาตรการภายใต้ยุทธศาสตร์แต่ละด้าน โดยมีขั้นตอนและกระบวนการที่สำคัญ ดังนี้

๑) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรการตามยุทธศาสตร์ทั้งสี่ด้าน โดยจัดทำการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม สร้างความรู้เข้าใจให้แก่ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ ให้ยอมรับ ตระหนักถึงความสำคัญ และร่วมมือในการแปลงแผนไปสู่ปฏิบัติอย่างจริงจัง

๒) การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผน โดยบูรณาการและส่งเสริมความร่วมมือทำงานเป็นเครือข่ายของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ และสร้างช่องทางให้ประชาสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ การจัดเวทีประชาคม การสานเสวนา รวมถึงใช้ช่องทางเครือข่ายออนไลน์ สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ

๓) การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน หน่วยงานหลักขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน ประสานหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานและองค์กรในส่วนกลาง ระดับจังหวัด และท้องถิ่น จัดทำแผนปฏิบัติการรายปี โดยมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และเป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑) การทบทวนและวิเคราะห์บทบาทและความเชื่อมโยงของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (ภาคผนวก ข) โดยตรวจสอบความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางและมาตรการที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ต่างๆ ของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ กับยุทธศาสตร์หรือนโยบายระดับชาติอื่นๆ และภารกิจและบทบาทของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนโยบายและพันธกรณีระดับโลกที่เกี่ยวข้อง (ภาคผนวก ค) เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ/กิจกรรมการระดมทรัพยากร และแนวทางการร่วมดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงศักยภาพและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓.๒) การกำหนดเป้าหมายการดำเนินการระดับชาติและระดับท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และเป้าหมายการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับโลก อาทิ เป้าหมายไอจี พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินการ และตัวชี้วัดในประเด็นหลักที่มีความสำคัญ จัดลำดับความสำคัญของการดำเนินการในแต่ละช่วงเวลา พร้อมทั้งระบุหน่วยงานองค์กร หรือภาคส่วนที่รับผิดชอบขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่เป้าหมายนั้น

๓.๓) หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน โครงการ กิจกรรม งบประมาณ ระยะเวลา หน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานสนับสนุน ให้สอดคล้องกับภารกิจและบทบาทของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลา และเป้าหมายการดำเนินการระดับชาติ ที่ได้จากการดำเนินงานในข้อ ๓.๑) และ ๓.๒) ให้ครอบคลุมการดำเนินการในทุกระดับและทุกภาคส่วน (ภาคผนวก ง)

๓.๔) การนำเสนอแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และเป้าหมายการดำเนินการระดับชาติ ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ นำเสนอแผนปฏิบัติการและเป้าหมายดังกล่าว ให้ กอช. และคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ เพื่อพิจารณาอนุมัติและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการต่อไป

๔) การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคีต่างๆ พัฒนาขีดความสามารถให้มีศักยภาพ สามารถผลักดันและดำเนินการตามแผนได้อย่างเหมาะสม โดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑) พัฒนาศักยภาพด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้มีความรู้ความสามารถ โดยการส่งเสริม และสนับสนุนการฝึกอบรม การเรียนรู้ การเพิ่มทักษะ และเตรียมแผนสร้างบุคลากรทดแทน (Succession Plan) พร้อมปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และสร้างวินัยในการบริหารจัดการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๒) พัฒนาระบบการทำงานของหน่วยงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งสร้างระบบธรรมาภิบาลให้เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน เพื่อให้หน่วยงานมีการวางแผนในการพัฒนาหน่วยงานระบบและกระบวนการทำงาน และกรอบอัตรากำลังที่เหมาะสมกับการขับเคลื่อนในปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต โดยเร่งรัดปรับปรุงรูปแบบ โครงสร้างหน่วยงานที่ซ้ำซ้อนให้เกิดความชัดเจน วิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และศึกษารูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ รวมทั้งเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีระหว่างกัน

๔.๓) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพให้เหมาะสม ครอบคลุมทุกมิติการบริหารจัดการ และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปรับปรุงเร่งรัดการออกกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องตามแนวทางของพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคีให้สอดคล้องกับบริบทในประเทศ อาทิ (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ. (ร่าง) กฎหมายคุ้มครองสายพันธุ์ ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ใกล้สูญพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัย (ร่าง) กฎหมายส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง และ (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. เป็นต้น

๕) การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการขับเคลื่อนแผนที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานต่างๆ เพื่อประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์หรือนโยบายระดับชาติ และในระดับและภาคส่วนต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม โดยผลักดันให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพระดับหน่วยงานให้ครบถ้วน ในทุกหน่วยงานที่มีการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ภาคเอกชน ประชาสังคมและท้องถิ่น ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน

๙.๒ การติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและแผนปฏิบัติการ จะให้ความสำคัญกับการติดตามความก้าวหน้า การประเมินผลสำเร็จและผลกระทบของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามประเด็นสาระสำคัญของแผนในภาพรวมและตามยุทธศาสตร์ โดยใช้การติดตามประเมินผลเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานตามแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยกำหนดให้มีการติดตามประเมินผลในระหว่างการทำงานตามแผน เพื่อทบทวนมาตรการและลำดับความสำคัญในการดำเนินงาน

การติดตามประเมินผล มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑) คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) ทำหน้าที่กำหนดแนวทางการติดตามความก้าวหน้าการบริหารจัดการแผนสู่การปฏิบัติ พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของการแปลงแผน โดยนำวิธีการติดตามประเมินผลที่เหมาะสมมาใช้ รวมทั้งดำเนินการติดตามประเมินผลกระทบในภาพรวม และรายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกปี

๒) หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายใต้แผน รายงานผลการดำเนินงานตามแผนในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ต่อ กอช. เพื่อใช้ประกอบในการวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานตามแผนในระยะต่อไป



๑๐. เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

เพื่อให้แผนแม่บทการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการขับเคลื่อนโดยมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ และแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ และเป้าหมายไอจิ ซึ่งเป็นเป้าหมายด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับโลก จึงได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ออกเป็น ๓ ช่วง ดังนี้

เรื่อง	เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ		
	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
การเสริมสร้างความตระหนักและการให้การศึกษา	๑. หน่วยงานของรัฐ ทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น รวมทั้งภาคส่วนต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	๑. ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชน และชุมชนท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐาน เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ และมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	-
	-	-	๑. เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ

เรื่อง	เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ		
	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
การบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	๒. ภาคส่วนโดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่นและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ	๒. ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในนโยบายหรือแผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ	๒. มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ
	๓. มีแนวทางในการลดและขจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	๓. มีกลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	-
	-	๔. กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการแก้ไข	-

เรื่อง	เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ		
	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
การอนุรักษ์ พันธุ์ และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ	๔. ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้ง พื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง	๕. อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้ง พื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง ร้อยละ ๕๐	-
	๕. การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและระบบนิเวศมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ	-	๓. มีการเชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครอง และตัวแทนทางนิเวศ และมีมาตรการจัดการในพื้นที่วิกฤติและมีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ
	๖. ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น	๖. ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว	-
	-	-	๔. มีกลไกและมาตรการด้านการบริหารจัดการ นโยบายหรือกฎหมายในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

เรื่อง	เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ		
	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
การลดภัยคุกคามและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๗. ลดการคุกคามจากกิจกรรมของมนุษย์ต่อชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยเฉพาะแนวปะการังและระบบนิเวศเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๗. ควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียหายต่อบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ และต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	-
	๘. มีแนวทางในการผนวกเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	๘. มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	-
การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	๙. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ	-	๕. ลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์บริการจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	๑๐. มีการจำแนกระบุและจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศวิทยาต่างๆ และเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ	๙. มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีลำดับความสำคัญสูง และเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ	-

เรื่อง	เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ		
	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
การจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ	๑๑. มีการบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ดูแล มิให้เกิดผลกระทบทางลบต่อความหลากหลายทางชีวภาพจากการใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่	-	๖. มีกฎระเบียบตามแนวทางระมัดระวังล่วงหน้า ในการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบ กลไกเพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน โดยสอดคล้องตามพันธกรณีของพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ
การปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม	๑๒. มีกลไกและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึง และแบ่งปันผลประโยชน์ ในหน่วยงานหลักของประเทศที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการเข้าถึง และแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อรองรับพันธกรณีของพิธีสารนาโงยาฯ	๑๐. จัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม	๗. ประชาคมวิจัย และชุมชนท้องถิ่นมีการจัดทำกลไก และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม
	๑๓. พัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ให้ครอบคลุมทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	-	-

เรื่อง	เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ		
	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
การวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	๑๔. เพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศ บนพื้นฐานของความหลากหลายทางชีวภาพ	-	๘. มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพ เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
การจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล	๑๕. มีการจัดการองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	๑๑. มีกลไกการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	๙. มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง
	๑๖. มีกลไกในการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	-	๑๐. เชื่อมโยงและขยายเครือข่ายกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	๑๗. มีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	-	๑๑. เทศบาลทุกระดับมีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองอย่างเป็นระบบ

เรื่อง	เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ		
	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
การสงวนรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	๑๘. มีข้อมูลและทะเบียนแห่งชาติเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	-	๑๒. มีฐานข้อมูลเฉพาะในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถนำไปใช้ในการคุ้มครองสิทธิของประเทศและชุมชน



ภาคผนวก ก

ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ
ความหลากหลายทางชีวภาพ
ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗

ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการตามมติคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ ที่ให้ปรับระยะเวลาการดำเนินงานตาม (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จากปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๔ เป็นปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ ผนวกไไว้ใน (ร่าง) แผนฯ ดังนี้

๑. จัดทำหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔๖ หน่วยงาน เพื่อพิจารณารายงานผลการดำเนินงาน ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ ในประเด็นที่สอดคล้องและต่อเนื่องกับ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ และเป็นกิจกรรมการดำเนินงานที่สนับสนุนให้บรรลุซึ่งเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. รวบรวมและจัดทำสรุปผลการดำเนินงานฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ จากหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม เพื่อติดตามผลการดำเนินงานฯ จำนวน ๒๒ หน่วยงาน (ร้อยละ ๔๗.๘๓) ได้แก่ ๑) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๒) กรมป่าไม้ ๓) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ๕) องค์การสวนสัตว์ ๖) กรมปศุสัตว์ ๗) กรมประมง ๘) กรมพัฒนาที่ดิน ๙) องค์การพิพิธภัณฑวัตถุวิทยาแห่งชาติ ๑๐) ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ๑๑) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ๑๒) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ๑๓) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๔) กรมโรงงานอุตสาหกรรม ๑๕) กรมศุลกากร ๑๖) กรมประชาสัมพันธ์ ๑๗) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ๑๘) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ๑๙) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒๐) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์) ๒๑) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และ ๒๒) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งผลการดำเนินงานในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ ที่สอดคล้องกับ (ร่าง) เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ สรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ /กิจกรรม	ร้อยละ
๑. บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ	๔๗	๓๐.๙๒
๒. อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ	๕๘	๓๘.๑๖
๓. ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว	๑๓	๘.๕๕
๔. พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล	๓๔	๒๒.๓๗
รวม	๑๕๒	๑๐๐

**ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วม
ในทุกระดับ จำนวน ๔๕ โครงการ/กิจกรรม**

**๑.๑ แผนปฏิบัติการเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
จำนวน ๓๖ โครงการ/กิจกรรม**

● **มาตรการที่ ๑.๑.๑** สร้างความตระหนัก ส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ การจัดทำแผนงานการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทุกภาคส่วน เช่น จัดตั้งหน่วยประสานงานกลางและหน่วยดำเนินการสำหรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ถึงความสำคัญของงานอนุกรมวิธานความหลากหลายทางชีวภาพของพืช และสัตว์ การจัดกิจกรรมรณรงค์และการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความตระหนัก แรงจูงใจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ เช่น การจัดนิทรรศการ นิทรรศการหมุนเวียน การจัดค่ายเยาวชน รวมทั้งการจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น สร้างแรงจูงใจให้กับหน่วยงานต่างๆ เช่น มอบรางวัลให้กับสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ที่ดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น

● **มาตรการที่ ๑.๑.๒** ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษา ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงาน

๑.๒ แผนปฏิบัติการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน ๙ โครงการ/กิจกรรม

● **มาตรการที่ ๑.๒.๑** เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ การเสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุวัติการตามพันธกรณีของอนุสัญญา การสนับสนุนผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การเข้าร่วมประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ การเตรียมความเห็น ท้าที ให้ผู้แทนไทยเข้าร่วมเจรจาต่อรองในการประชุมภายใต้อนุสัญญาฯ การจัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพ จัดทำกรอบสนับสนุนการวิจัย

● **มาตรการที่ ๑.๒.๒** บูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ ผลักดันเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเข้าสู่ นโยบายและแผนระดับชาติ พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงองค์ความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึงมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และสังคม เข้าสู่การกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การจัดตั้งคณะทำงานเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น

● **มาตรการที่ ๑.๒.๓** เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาสังคมในการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ จัดทำฐานข้อมูลภาคธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ปรับปรุงทะเบียนรายชื่อภาคธุรกิจที่มีการสนับสนุน หรือดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภาคธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น การแสวงหาความร่วมมือและสร้างเครือข่ายพันธมิตรร่วมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เช่น สร้างความร่วมมือและเครือข่ายอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สัตว์พื้นเมืองอย่างยั่งยืนร่วมกับภาคเอกชน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน ๕๖ โครงการ/กิจกรรม

๒.๑ แผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน ๒๗ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๒.๑.๑** เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบพื้นที่คุ้มครองประเภทต่างๆ และวิเคราะห์ผลกระทบให้ครอบคลุมทุกมิติในการสร้างกระบวนการยอมรับควบคุมกับการให้ความรู้ เช่น การสำรวจประเมินสถานภาพทรัพยากรป่าชายเลน นก แมลง สัตว์หน้าดิน สัตว์น้ำ และมวลชีวภาพ เป็นต้น สำรวจติดตามตรวจสอบประเมินสถานภาพและจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายในระบบนิเวศต่างๆ เช่น สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศลุ่มน้ำปากแม่น้ำ แนวปะการัง หญ้าทะเล และเกาะ เป็นต้น

- **มาตรการที่ ๒.๑.๒** ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรมให้สามารถดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ เพื่อรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การจัดตั้งผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาให้คำแนะนำ/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการดำรงรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ การกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการจัดการและเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่โดยบูรณาการและมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม

- **มาตรการที่ ๒.๑.๓** จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ ศึกษาวิจัยชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม อนุรักษ์และฟื้นฟู ชนิดพันธุ์พืชและสัตว์นอกถิ่นที่อยู่อาศัย เช่น อนุรักษ์สัตว์พื้นเมืองนอกถิ่นที่อยู่อาศัย จัดตั้งเครือข่ายคุ้มครองชนิดพันธุ์พื้นเมืองที่ถูกคุกคามโดยชุมชนมีส่วนร่วม ควบคุมกับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ประชุมระดมความเห็นการปรับปรุงการจัดสถานภาพชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย เป็นต้น

- **มาตรการที่ ๒.๑.๔** อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ ส่งเสริม และสนับสนุน ธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ เช่น โครงการวิจัย การเก็บรักษาพรรณไม้ น้ำ วิจัยธนาคารเชื้อพันธุ์สัตว์น้ำ การสำรวจรวบรวมและศึกษาเชื้อพันธุกรรมพืชและสัตว์ป่า เป็นต้น

- **มาตรการที่ ๒.๑.๕** พัฒนาและผลักดันให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามเป้าหมายและแนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ระดับโลก

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ จัดทำแนวทางและมาตรการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ เช่น จัดทำร่างเป้าหมายและแนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๓ เป็นต้น

โครงการ/กิจกรรมที่ไม่มีผลการรายงานผลการดำเนินงาน ได้แก่ เรื่องการสร้างเครือข่ายและเสริมสร้างสมรรถนะเครือข่ายในการดำเนินงานตามเป้าหมายและแนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์

๒.๒ แผนปฏิบัติการลดภัยคุกคามและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน จำนวน ๑๓ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๒.๒.๑** จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้ อย่างยั่งยืน และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ โดยผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงาน

- **มาตรการที่ ๒.๒.๒** ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น ที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน ภาวะมลพิษ การประมงเกินขีดจำกัด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่ง และระบบนิเวศเปราะบางอื่น อย่างผสมผสานและการบูรณาการตามโปรแกรมงานของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับผลกระทบในด้านต่างๆ จากกิจกรรมมนุษย์ของระบบนิเวศเปราะบาง เพื่อกำหนดมาตรการรักษาและควบคุมดูแลผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น การติดตามตรวจสอบผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศเปราะบาง เช่น ติดตามตรวจสอบประเมินสถานการณ์สูญเสียระบบนิเวศทะเล ชายฝั่ง และเกาะ ติดตามตรวจสอบสถานภาพถิ่นอาศัยตามธรรมชาตินอกพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ชายฝั่ง และเกาะ ที่ถูกคุกคามหรือถูกแบ่งแยก เป็นต้น

- **มาตรการที่ ๒.๒.๓** ควบคุมและจัดการประชากรของพืชและสัตว์ให้มีความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้งป้องกันภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ไม่มีผลการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นมาตรการที่เพิ่มเติมขึ้นมาภายหลังการติดตามผลการดำเนินงาน

- **มาตรการที่ ๒.๒.๔** ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ การสนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดแสดงการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น งานวิจัยชุมชน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จังหวัด และระดับท้องถิ่น เช่น โครงการศูนย์รวบรวมองค์ความรู้และจัดแสดงการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และ สนับสนุนศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

๒.๓ แผนปฏิบัติการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ จำนวน ๗ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๒.๓.๑** บูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย และแผนในระดับต่างๆ

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ การผลักดันให้มีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ

ของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น จัดทำขอบเขตพื้นที่ชุ่มน้ำพร้อมแนวกันชน การติดตามผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นต้น

- **มาตรการที่ ๒.๓.๒** คຸ້ມครองระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ ติดตามตรวจสอบสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแรมซาร์ไซต์ เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (แรมซาร์ไซต์) สํารวจสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นต้น

๒.๔ แผนปฏิบัติการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน จำนวน ๗ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๒.๔.๑** จำแนก ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และ

เส้นทางการแพร่ระบาด ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง และดำเนินมาตรการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดเพื่อป้องกันการนำเข้าและการตั้งถิ่นฐานที่รุกราน

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ จำแนก ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน เช่น ปรับปรุงทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย ดำเนินการควบคุมและกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน โดยสำรวจและกำหนดแนวทางการกำจัดและควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

๒.๕ แผนปฏิบัติการจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ จำนวน ๒ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๒.๕.๑** ควบคุมดูแลมิให้เกิดผลกระทบทางลบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

จากการใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพและขยายเครือข่ายศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH)

- **มาตรการที่ ๒.๕.๒** ส่งเสริมความร่วมมือในการคຸ້ມครองความหลากหลายทางชีวภาพและความปลอดภัยทางชีวภาพเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ จัดเตรียมกฎเกณฑ์และแนวทางในเรื่องการรับมือและชดเชยเมื่อเกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น จัดทำข้อเสนอโครงการจัดทำแนวทางระมัดระวังล่วงหน้าด้านความปลอดภัยทางชีวภาพเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคຸ້ມครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว จำนวน ๑๓ โครงการ/กิจกรรม

๓.๑ แผนปฏิบัติการคຸ້ມครองทรัพยากรพันธุกรรม จำนวน ๘ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๓.๑.๑** ปกป้องคຸ້ມครองแหล่งและทรัพยากรพันธุกรรมในการเข้าถึงและ

ใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม โดยเร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ทรัพยากรพันธุกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ การส่งเสริมและผลักดันการบังคับใช้กฎระเบียบ คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการเข้าถึงและการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำระเบียบและกลไกเรื่องการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพระดับหน่วยงาน ให้เป็นไปตามพันธกรณีของพิธีสารนาโงยา และระเบียบ กอช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าถึง

และการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔ พัฒนาและปรับปรุงกลไก กฎระเบียบ และแนวทางการดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ ให้สอดคล้องกับพิธีสารนาโงยาฯ เป็นต้น

๑.๒ แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ จำนวน ๕ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๓.๒.๑** ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่า

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ จัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยผ่านกรอบการวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ เช่น แผนงานวิจัยบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น

- **มาตรการที่ ๓.๒.๒** เสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงาน

- **มาตรการที่ ๓.๒.๓** พัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ การพัฒนาฐานข้อมูล เช่น คลังข้อมูลงานวิจัยไทย การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนางค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล จำนวน ๓๔ โครงการ/กิจกรรม

๔.๑ แผนปฏิบัติการจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล จำนวน ๓๑ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๔.๑.๑** ส่งเสริมและพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรนักวิจัย และนักอนุกรมวิธานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น จัดสรรทุนฝึกอบรมและดูงานด้านอนุกรมวิธาน เป็นต้น จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา พืช และสัตว์ทะเล ส่งเสริมการศึกษาระดับปริญญาโทด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุกรมวิธาน เป็นต้น

- **มาตรการที่ ๔.๑.๒** พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ ศึกษาสำรวจ รวบรวมและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ของประเทศ (Thailand's Red Data) จัดทำฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพของหน่วยงาน และปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น จัดตั้งกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ (ABS-CH) ของหน่วยงาน อํารงรักษาเครือข่ายกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้มีความยั่งยืน เป็นต้น

๑.๒ แผนปฏิบัติการสงวนรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน ๓ โครงการ/กิจกรรม

- **มาตรการที่ ๔.๒.๑** ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ ถ่ายทอด และพัฒนางค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ ศึกษา รวบรวม และจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ความรู้พื้นบ้านที่ชุมชนใช้ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น เช่น ชุมชนเข้มแข็งป่าชายเลนยั่งยืน สํารวจจัดทำ Inventory ระบบนิเวศที่คล้ายคลึงกับซาโตยามา (Satoyama) และศึกษา วิถีชีวิตของชุมชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ทั้งนี้ มีโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานที่สนับสนุนให้บรรลุซึ่งเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน ๔ โครงการ/กิจกรรม ได้แก่

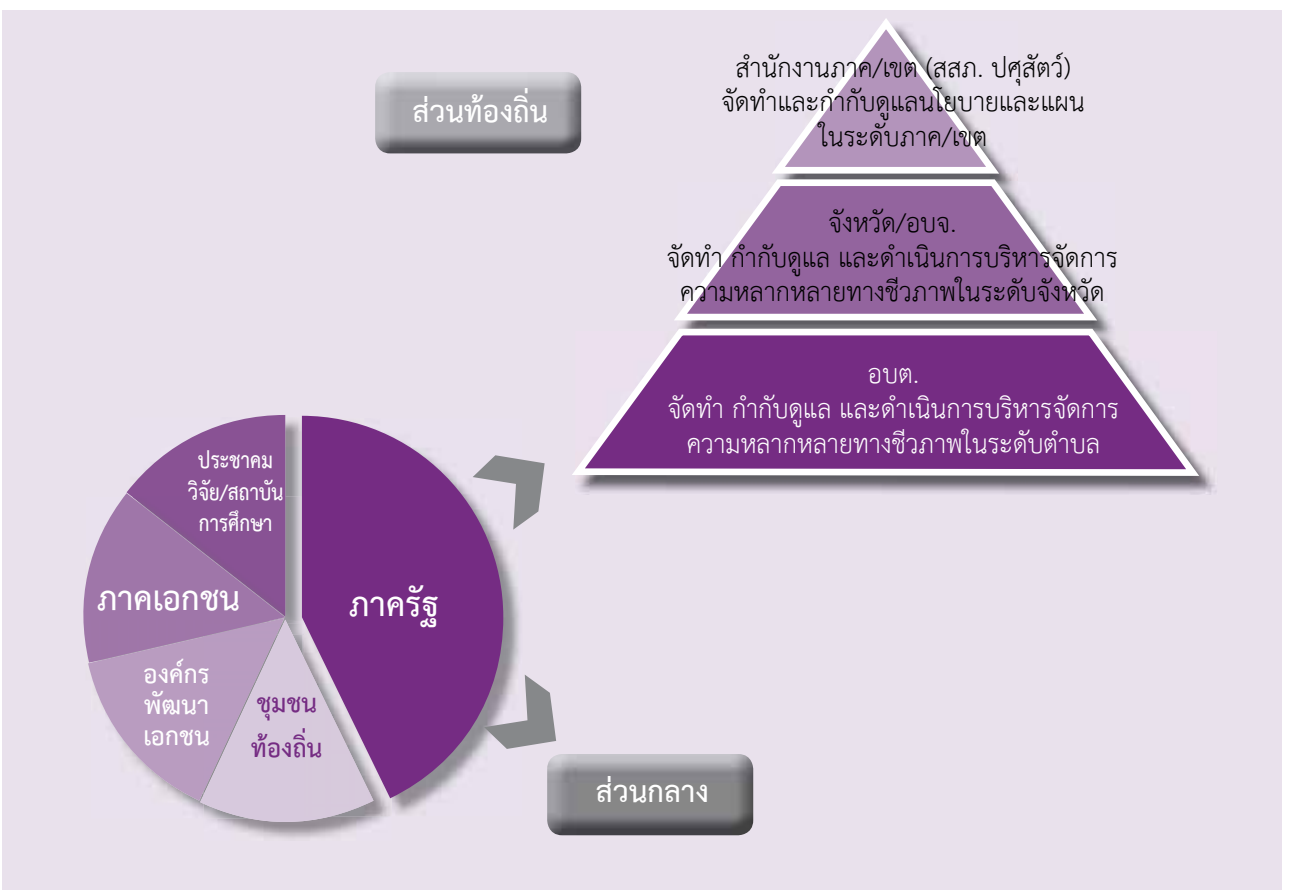
เป้าหมายระดับชาติ	โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑. หน่วยงานของรัฐ ทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น รวมทั้งภาค ส่วนต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจและ ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ ของความหลากหลายทางชีวภาพ	๑) จัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ ธรรมชาติวิทยาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	๕.๐๐
	๒) คาราวานวิทยาศาสตร์	องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	๓๐.๐๐
๒. ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและ ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการ อนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น	๑) การตรวจสอบชนิดพันธุ์ ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะ ถิ่น กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก- สัตว์เลื้อยคลาน และกลุ่มนก	องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	-
	๒) โครงการวิจัยและพัฒนาการ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสวยงามประจำ ถิ่นภาคใต้ของไทยเพื่อการจัดการ เชิงอนุรักษ์	กรมประมง	๐.๙๓



ภาคผนวก ข

หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

บทบาทของหน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ



หน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง

หน่วยงานหลัก



หน่วยงานสนับสนุน



หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย มาจาก ๕ ภาค ส่วนหลัก ได้แก่ ภาครัฐ ประชาคมวิจัย ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชนท้องถิ่น โดยหน่วยงานภาครัฐ แบ่งออกเป็นหน่วยงานส่วนกลาง ๓๐ แห่ง จาก ๘ กระทรวง ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานด้านนโยบาย วิจัย และพัฒนา สร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วม และหน่วยงานให้ทุน หน่วยงานภาครัฐส่วนท้องถิ่น ๓ กลุ่ม ได้แก่ หน่วยงานระดับภาค/เขต จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
หน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง	
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำนโยบายและแผนบูรณาการ เสนอแนะมาตรการและกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการประสานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจตามแนวนโยบายในรัฐธรรมนูญ นโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	<ul style="list-style-type: none"> อนุรักษ์ ส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ โดยการควบคุมป้องกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์เดิมที่มีอยู่ และพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้กลับสมบูรณ์ ด้วยกลยุทธ์การส่งเสริม กระตุ้น และปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนรู้สึกห่วงแหน และการมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อเป็นการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งอาหาร แหล่งนันทนาการ และการท่องเที่ยวธรรมชาติของประชาชน
กรมป่าไม้	<ul style="list-style-type: none"> อนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ฟื้นฟู ดูแลรักษา ส่งเสริมทำนุบำรุงป่า และการดำเนินการเกี่ยวกับการป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่าการใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้ และการอื่นเกี่ยวกับป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้ ให้เป็นไปตามระเบียบ และ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยกลยุทธ์การเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ และ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	<ul style="list-style-type: none"> อนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งป่าชายเลนเพื่อความมั่งคั่ง สมดุลและยั่งยืนของทะเลไทย เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสังคม และเศรษฐกิจของประเทศ

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม ให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีต่างๆ ในฐานะศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งวิจัย พัฒนา ถ่ายทอดและส่งเสริมเทคโนโลยีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนดำเนินการประสานและเสนอแนะแผนและมาตรการในการส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับชาติ
กรมควบคุมมลพิษ	<ul style="list-style-type: none"> เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านการควบคุมมลพิษ เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด และจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรการในการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษรวมทั้งติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ
องค์การสวนพฤกษศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินงานด้านสวนพฤกษศาสตร์ การศึกษาค้นคว้าวิจัยและรวบรวมข้อมูลทางด้านพรรณพฤกษชาติของประเทศไทย ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
องค์การสวนสัตว์	<ul style="list-style-type: none"> จัดหารวบรวมสัตว์ป่านานาชนิด การให้การศึกษา การอนุรักษ์และขยายพันธุ์ ส่งเสริม บำรุง และผสมพันธุ์สัตว์ป่าไว้เพื่อมิให้สูญพันธุ์ไป และการจัดสวนสัตว์ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	<p>รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินข้อมูล รวมทั้งความต้องการด้านการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ เพื่อเสนอแนะนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ เก็บรวบรวมและจัดทำบัญชีรายการพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ที่มีแหล่งกำเนิดหรือพบในประเทศรวมทั้งภูมิปัญญาของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการเป็นฐานข้อมูลและดูแลการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญา รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมการนำทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพมาใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดกระบวนการวิจัยและการพัฒนาสินค้าและบริการ การสร้างโอกาสทางธุรกิจ และการสร้างรายได้ ทั้งระดับชุมชนและระดับธุรกิจเชิงพาณิชย์</p>

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
กรมประมง	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษา วิจัยและพัฒนาด้านการประมง เพื่อการจัดการทรัพยากรประมง ควบคุมการทำประมง และการผลิตสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ประมงที่มีมาตรฐานถูกสุขอนามัยให้มีปริมาณเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ตลอดจนใช้ทรัพยากรประมงและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน
กรมวิชาการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษา วิจัย และพัฒนาพืช ให้ได้พืชพันธุ์ดี เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ตลอดจนบริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ รับรอง และให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุการเกษตร ผลผลิตและผลิตภัณฑ์พืช เพื่อให้บริการการส่งออกสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ
กรมปศุสัตว์	<ul style="list-style-type: none"> ดูแลและควบคุมการเลี้ยงสัตว์ ทั้งด้านสุขภาพ การบำบัดโรค การบำรุงพันธุ์ การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ การปศุสัตว์ ไปจนถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์
กรมการข้าว	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษา วิจัย ทดลอง และพัฒนาเกี่ยวกับพันธุ์เทคโนโลยีการผลิต การอารักขา วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป และมาตรฐานข้าว ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมและคุ้มครองพันธุ์ข้าว ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนาระบบการจัดการสินค้าข้าว การแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนการตลาดข้าว ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต และการจัดการผลผลิตข้าว รวมทั้งอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว
กรมส่งเสริมการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาวิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตรและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตผล สินค้าและบริการทางการเกษตรที่มีคุณภาพ
สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยการเกษตร การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยการเกษตร รวมทั้ง การวิจัย พัฒนา และเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศด้านการวิจัยการเกษตร
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรม การวิจัยพัฒนา และการจัดการทุกรูปแบบที่มุ่งสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนกรและจิตวิทยาศาสตร์แก่สังคมไทย การสร้างและส่งเสริมความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> • บูรณาการงานวิจัย พัฒนา นวัตกรรมด้านอาหาร ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เครื่องมือแพทย์ พลังงานทดแทน และการจัดการสิ่งแวดล้อม สู่การนำไปใช้ประโยชน์ บริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการวิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบ รับรองระบบ คุณภาพ บริการที่ปรึกษา ด้วยระบบคุณภาพตามมาตรฐานสากล และผลักดันผลงานวิจัย นวัตกรรมและบริการ ที่สนองความต้องการกลุ่มเป้าหมาย ทั้งภาคการผลิต ภาคบริการ เพื่อการพึ่งพาตนเองในประเทศและมุ่งสู่อาเซียน ด้วยการจัดการเชิงธุรกิจและการตลาดที่เข้มแข็ง
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยดำเนินกิจกรรมด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี สร้างเสริมการวิจัย พัฒนา ออกแบบ และวิศวกรรม จนสามารถถ่ายทอดไปสู่การใช้ประโยชน์ การพัฒนาบุคลากร และการเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็น เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีระบบบริหารจัดการภายในที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทุกส่วน
ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีชีวภาพ สร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีชีวภาพของประเทศ พัฒนาความร่วมมือกับสถาบันเครือข่าย ภาคเอกชน และต่างประเทศ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่ภาคสาธารณะและภาคอุตสาหกรรม
กระทรวงสาธารณสุข	
กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาศักยภาพด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยคุ้มครอง อนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการระบบความรู้ และสร้างมาตรฐานด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกให้ทัดเทียมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน และนำไปใช้ในระบบสุขภาพอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย เพื่อเป็นทางเลือกแก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพ
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	<ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือแพทย์ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง เฝ้าระวังกำกับและตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สถานประกอบการ และการโฆษณา รวมทั้งผลอันไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์ตลอดจนมีการติดตามหรือเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพจากภายในและภายนอกประเทศ

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดและพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานของระบบและวิธีการตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สุขภาพหรือที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ยา ยาเสพติด วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท สารระเหย เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ รังสี และวัตถุอันตรายทางสาธารณสุข ซีวีวัตถุ สมุนไพร และการชั้นสูตรโรค รวมทั้ง ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพ ประเมินความเสี่ยงและแจ้งเตือนภัยสุขภาพ
กระทรวงศึกษาธิการ	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำข้อเสนอนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักเกณฑ์แนวทาง และดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากร การจัดตั้งจัดสรรทรัพยากร และบริหารงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาระบบการบริหารและส่งเสริม ประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ ในการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษา
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีของชาติ โดยทำหน้าที่หลักเป็นผู้ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ด้วยการศึกษาค้นคว้าวิจัย พัฒนา ออกแบบจัดทำต้นแบบและส่งมอบองค์ความรู้ให้กับผู้รับบริการ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่องค์กรการจัดการศึกษาของชาติ สร้างเป็นเครือข่ายการดำเนินงานในระดับต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> เสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
กระทรวงการต่างประเทศ	
กรมองค์การระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการให้ความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงในภูมิภาคและสังคมโลก โดยการมีบทบาทอย่างแข็งขันในเวทีระหว่างประเทศ รักษาพันธกรณีของไทยภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติและสนธิสัญญาต่างๆ ที่ไทยเป็นภาคี เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของไทยในเวทีระหว่างประเทศ และหาแนวทางในการใช้ประโยชน์จากการเป็นภาคีสถิติสัญญาและอนุสัญญาให้เกิดประโยชน์สูงสุด
กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการเกี่ยวกับปัญหากฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง สนธิสัญญา และเรื่องเขตแดนของประเทศ รวมทั้งประมวลศึกษา วิจัย ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้มและพัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศ ในกรอบองค์การสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศ
กระทรวงมหาดไทย	
กรมการพัฒนาชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
สำนักนายกรัฐมนตรี	
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> บริหารจัดการแบบครบวงจร เพื่อสนับสนุนการสร้างและพัฒนากำลังคนและนักวิจัยมืออาชีพ ผู้สังคมที่อาศัยความรู้ในการแก้ปัญหา ผลักดันการใช้ประโยชน์จากการวิจัยด้านเกษตร อุตสาหกรรม บริการ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น รวมถึงผลักดันให้เกิดการร่วมทุนกับภาคเอกชน หน่วยงานในประเทศ และต่างประเทศ
หน่วยงานที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือ ทบวง	
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พัฒนามาตรฐานการวิจัย ระบบวิจัย และติดตามประเมินผล เป็นศูนย์กลางข้อมูลการวิจัย โดยมีระบบสารสนเทศที่มีเครือข่ายทั่วประเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการเสนอแนะต่อรัฐบาลและการบริการผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมความร่วมมือการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมและเกื้อกูลการวิจัย การประดิษฐ์คิดค้น การถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีไปสู่ภาคสังคม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
หน่วยงานภาครัฐส่วนท้องถิ่น	
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับภาค ประสานการดำเนินงาน ตลอดจนถึงติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับภาค จัดทำรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม จัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
สำนักงานปศุสัตว์เขต	<ul style="list-style-type: none"> • ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนางานด้านสุขศาสตร์และสุขอนามัย การควบคุม ป้องกัน การบำบัดโรคสัตว์ การชันสูตรโรคสัตว์และระบาศติวิทยาทางสัตวแพทย์ มาตรฐาน ตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ และส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการปศุสัตว์ รวมถึง ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ประยุกต์ ส่งเสริม และถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนางานด้านการผลิตสัตว์ อาหารสัตว์ สุขภาพสัตว์และสุขอนามัยสัตว์ และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนการปฏิบัติงาน และการบูรณาการแผนด้านการปศุสัตว์ในระดับเขตและระดับจังหวัด
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัด แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เป็นต้น และเฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับดูแล ส่งเสริม เผยแพร่ และบำรุงรักษาระบบเตือนภัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด ประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการและติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ส่งเสริม เผยแพร่ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวนอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ การผสมเทียม สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมด้านการปศุสัตว์ รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ประยุกต์ ส่งเสริม และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางวิชาการด้านปศุสัตว์ และกำกับดูแล ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
สำนักงานเกษตรจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ประสานการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต การจัดการผลผลิตพืช ประมง และปศุสัตว์และกำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของ สำนักงานเกษตรอำเภอ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำระบบยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัด ดำเนินการ และประสานเกี่ยวกับงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด กำกับ ดูแล ประเมินผล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณสุข ในเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการ บริการสุขภาพ ที่มีคุณภาพและมีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล)	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง คุ้มครอง ฟื้นฟู และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ รวมถึงการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรจากธรรมชาติ การดูแลรักษาที่สาธารณะ การบำรุง รักษาทางบก ทางน้ำ ทางระบายน้ำ และการรักษาความเป็นระเบียบ เรียบร้อย ป้องกันและแก้ไขภาวะมลพิษในเขตพื้นที่ ติดตามตรวจสอบ และเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่นและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนในท้องถิ่น และบุคคลในองค์กร
ประชาคมวิจัย	
สถาบันการศึกษา และหน่วย วิจัยต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาวิจัย จัดการศึกษาโดยบูรณาการ การจัดทำหลักสูตรการเรียน การสอน จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถาบันการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ
ภาคเอกชน	
เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัทเจริญ โภคภัณฑ์อาหาร จำกัด บริษัท เซฟรอนประเทศไทยสำรวจ และผลิต จำกัด เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน สร้างความตระหนัก ให้ความรู้ความเข้าใจถึง คุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การ จัดนิทรรศการ โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้อง กับความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง สนับสนุนการดำเนินการ ป้องกันแก้ไขปัญหา การฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม การสร้างจิตสำนึก ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ

หน่วยงาน	บทบาท/อำนาจหน้าที่
องค์กรพัฒนาเอกชน	
<p>เช่น มูลนิธิโลกสีเขียว สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF) สำนักงานประเทศไทย สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> มีบทบาทในการทำงานภาคประชาชนหรือประชาสังคมในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาต่างๆ เทียบเคียงไปกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อตรวจสอบ เฝ้าระวัง และสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมมือกับบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มต่างๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เช่น การจัดนิทรรศการ โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ การนำเสนอการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น
ชุมชนท้องถิ่น	
	<ul style="list-style-type: none"> มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พินิจ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพภายในท้องถิ่นของตนเอง



ภาคผนวก ค

ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทบูรณาการจัดการ
ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔
กับแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๑๑ - ๒๐๒๐)
และเป้าหมายไอจี

ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔
กับแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐)
และเป้าหมายไอจี

แผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐) และเป้าหมายไอจี	แผนแม่บทบูรณาการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	
เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ A: แก้ไขมูลเหตุรากฐานของการสูญเสีย ความหลากหลายทางชีวภาพโดยยับยั้งความหลากหลาย ทางชีวภาพเป็นกระแสหลักในภาครัฐและภาคประชาสังคม		
ภายในปี ๒๐๒๐	๑. ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนตระหนักถึงคุณค่าของ ความหลากหลายทางชีวภาพ และทราบขั้นตอนว่า จะอย่างไร จึงจะอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑-๑.๔
	๒. ต้องบูรณาการคุณค่าของความหลากหลายทาง ชีวภาพเข้าสู่แผนพัฒนาในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และกลยุทธ์ลดความยากจน และเข้าสู่การจัดทำบัญชี ประชาชาติหากเหมาะสม และเข้าสู่ระบบการรายงาน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑-๒.๓
	๓. ต้องจัดแรงจูงใจ รวมถึงเงินอุดหนุนที่มีผลร้าย ต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อลดให้เหลือน้อย ที่สุดและหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบ และต้องจัดให้ มีแรงจูงใจทางบวกและประยุกต์ใช้เพื่ออนุรักษ์และ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยสอดคล้องปรองดองกับ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและ พันธกรณีระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๗
	๔. รัฐบาลธุรกิจ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในทุกระดับต้อง ดำเนินขั้นตอนที่จะบรรลุความสำเร็จหรือได้ดำเนินงาน ตามแผน เพื่อการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน และ ได้รักษาระดับผลกระทบของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นอย่างดีภายในขอบเขตจำกัดที่ระบบนิเวศปลอดภัย	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๑, ๒.๒ มาตรการ ๓.๑-๓.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๒.๑, ๒.๒ มาตรการ ๓.๒

แผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐) และเป้าหมายไอจิ		แผนแม่บทบูรณาการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔
เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ B: ลดแรงกดดันโดยตรงต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน		
ภายในปี ๒๐๒๐	๕. ต้องดำเนินการให้ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมถึงป่าไม้ลงครึ่งหนึ่งเป็นอย่างน้อยและในทันทีที่เป็นไปได้ ลดอัตราการสูญเสียลงให้เกือบเหลือศูนย์ และลดความเสื่อมโทรมและการแยกการกระจายของแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติลงอย่างมีนัยสำคัญ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๑, ๑.๒ มาตรการ ๓.๒
	๖. ต้องจัดการและเก็บเกี่ยว สัตว์น้ำและพืชน้ำอย่างยั่งยืนถูกต้องตามกฎหมาย และประยุกต์ใช้วิถีทางบนพื้นฐานของระบบนิเวศจนกระทั่งสามารถหลีกเลี่ยงการประมงเกินขีดจำกัดได้ ดำเนินแผนและมาตรการฟื้นฟูสำหรับชนิดพันธุ์ที่ร่อยหรอ ทำการประมงที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายที่สำคัญต่อชนิดพันธุ์ที่คุกคามและระบบนิเวศที่เปราะบาง และจำกัดผลกระทบของการประมงที่มีต่อปริมาณสำรอง ชนิดพันธุ์ และระบบนิเวศให้อยู่ภายในขอบเขตที่ระบบนิเวศยังคงปลอดภัย	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๑, ๓.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๒.๑
	๗. ต้องจัดการพื้นที่ภายใต้การเกษตร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้อย่างยั่งยืน เพื่อเป็นหลักประกันว่ามีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๑, ๓.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๒.๑
	๘. ต้องควบคุมมลภาวะ รวมทั้งธาตุอาหารที่เกินพอดีให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียหายต่อบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศและต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๒
	๙. ต้องจำแนกระบุและจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และเส้นทางแพร่ระบาด ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ที่มีลำดับความสำคัญสูง และดำเนินมาตรการเพื่อจัดการเส้นทางแพร่ระบาดเพื่อป้องกันการนำเข้าและการตั้งถิ่นฐานรุกราน	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๗
ภายในปี ๒๐๑๕	๑๐. ต้องลดแรงกดดันที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ ลดลงให้เหลือน้อยที่สุด หมายถึงแรงกดดันที่มีต่อแนวปะการัง และระบบนิเวศเปราะบางอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการเพิ่มความเข้มข้นกรดให้แก่มหาสมุทร ทั้งนี้ เพื่อธำรงรักษาความสมบูรณ์และบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศดังกล่าว	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๒

แผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐) และเป้าหมายไอจี		แผนแม่บทบูรณาการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔
เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ C: ปรับปรุงสถานภาพของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฝ้าระวังรักษาความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม		
ภายในปี ๒๐๒๐	๑๑. ต้องอนุรักษ์อย่างน้อยร้อยละ ๑๗ ของแหล่งน้ำบนบกและในแผ่นดิน และร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษเฉพาะสำหรับความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ ด้วยการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม มีตัวแทนทางนิเวศ และมีระบบพื้นที่คุ้มครองที่เชื่อมโยงกันอย่างดีและมาตรการอื่นที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์พื้นที่ที่สำคัญ และบูรณาการเข้าสู่ภูมิทัศน์และเขตพื้นที่ที่กว้างกว่าเดิม	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๑, ๑.๖ มาตรการ ๒.๓ มาตรการ ๓.๒, ๓.๕
	๑๒. ต้องป้องกันไม่ให้ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ซึ่งรู้จักแล้วต้องสูญพันธุ์ และต้องปรับปรุงสถานภาพการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ดังกล่าว โดยเฉพาะพวกที่ประชากรลดลงเหลือน้อยที่สุดและผดุงไว้ให้ยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๓, ๑.๕
	๑๓. ต้องดำรงรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรมพืชปลูกและปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยง และสายพันธุ์ป่า รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางสังคมเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม และจัดทำกลยุทธ์และดำเนินงานตามนั้น เพื่อลดการสูญสลายทางพันธุกรรมให้มากที่สุด และเฝ้าระวังรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรมดังกล่าว	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๔
เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ D: เพิ่มพูนผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ และบริการจากระบบนิเวศต่อคนทั้งปวง		
ภายในปี ๒๐๒๐	๑๔. ต้องฟื้นฟูและเฝ้าระวังรักษาระบบนิเวศที่ให้บริการที่สำคัญยิ่ง รวมถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับน้ำ และเกื้อกูลต่อสุขอนามัย การกินดีอยู่ดีและความผาสุก โดยคำนึงถึง ความต้องการของสตรี ชุมชนพื้นเมืองดั้งเดิม และชุมชนท้องถิ่น และผู้ยากไร้และผู้อ่อนแอ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๑, ๑.๒ มาตรการ ๒.๒, ๒.๓
	๑๕. ต้องเพิ่มพูน ความยืดหยุ่นคงทนของระบบนิเวศ และการเกื้อกูลของความหลากหลายทางชีวภาพต่อปริมาณคาร์บอนสำรอง โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟู รวมถึงการฟื้นฟูให้ได้อย่างน้อยร้อยละ ๑๕ ของระบบนิเวศเสื่อมโทรม ดังนั้น จึงเกื้อกูลต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการปรับตัว และต่อการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๒ มาตรการ ๓.๒

แผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐) และเป้าหมายไอจิ		แผนแม่บทบูรณาการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔
ภายในปี ๒๐๑๕	๑๖. ต้องบังคับใช้ และปฏิบัติตามพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ โดยสอดคล้องกับกฎระเบียบในชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๑.๑-๑.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๒.๒, ๒.๓
เป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ E: เพิ่มพูนการอนุรักษ์ต่อนุวัตสัญญา โดยมี การวางแผนอย่างมีส่วนร่วม การจัดการความรู้ และการพัฒนา สมรรถนะ		(การพัฒนาสมรรถนะ) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๒, ๒.๓ มาตรการ ๓.๑-๓.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๒, ๑.๔, ๑.๕
ภายในปี ๒๐๑๕	๑๗. แต่ละภาคีอนุสัญญาฯ ต้องจัดทำกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (NBSAP) อย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วม และได้รับการปรับให้ทันสมัยแล้ว และรับรองเป็นเครื่องมือทางนโยบาย และเริ่มต้นอนุรักษ์ตามนั้น	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๒
ภายในปี ๒๐๒๐	๑๘. ต้องยอมรับนับถือ ความรู้ที่สืบทอดตามธรรมเนียมประเพณี การประดิษฐ์คิดค้นใหม่ และวิถีปฏิบัติของชุมชนพื้นเมืองดั้งเดิม และชุมชนท้องถิ่น สำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรชีวภาพตามจารีตประเพณี ภายใต้กฎระเบียบแห่งชาติและพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และต้องบูรณาการอย่างเต็มที่ และสะท้อนให้เห็นในการอนุรักษ์ต่อนุวัตสัญญาฯ โดยการมีส่วนร่วมอย่างเต็มกำลังและมีประสิทธิผลของชุมชนพื้นเมืองดั้งเดิม และชุมชนท้องถิ่นในทุกระดับที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๓.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑, ๓.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๖, ๑.๘
	๑๙. ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ คุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ บทบาทหน้าที่ สถานภาพ และแนวโน้ม และผลสืบเนื่องจากการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการปรับปรุง แบ่งปันอย่างกว้างขวางและถ่ายทอด และนำไปประยุกต์ใช้	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๒.๔ มาตรการ ๓.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๓, ๑.๕, ๑.๗, ๑.๘, มาตรการ ๒.๑-๒.๓
	๒๐. ควรเพิ่มการขับเคลื่อนทรัพยากรการเงินสำหรับอนุรักษ์แผนกลยุทธ์ ๒๐๑๑-๒๐๒๐ อย่างมีประสิทธิภาพจากทุกแหล่ง โดยสอดคล้องกับ กระบวนการรวมทุน และที่ได้รับการเห็นชอบแล้ว ในกลยุทธ์สำหรับขับเคลื่อนทรัพยากร โดยเพิ่มอย่างเป็นรูปธรรมจากระดับปัจจุบัน เป้าหมายนี้อยู่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการประเมินวิเคราะห์ทรัพยากรที่ต้องการที่ภาคีอนุสัญญาฯ ต้องจัดทำและรายงาน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๖

ภาคผนวก ง

การจัดลำดับความสำคัญของมาตรการตามแผนแม่บท
บูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

การจัดลำดับความสำคัญของมาตรการ
ตามแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	มาตรการภายใต้แผนแม่บท ที่ตอบสนองต่อเป้าหมายระดับชาติ
ระยะเร่งด่วน (ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙)	
การเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	
๑. หน่วยงานของรัฐ ทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น รวมทั้งภาคส่วนต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑-๑.๔
การบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	
๒. ภาคส่วนโดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่นและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๑, ๒.๒ และ ๓.๑-๓.๔
๓. มีแนวทางในการลดและขจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๗
การอนุรักษ์ ปันฟู และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ	
๔. ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๑, ๑.๒, ๒.๑-๒.๓ และ ๓.๒
๕. การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและระบบนิเวศมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๑ และ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๘
๖. ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๓, ๑.๕ และ ๓.๓
การลดภัยคุกคามและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	
๗. ลดการคุกคามจากกิจกรรมของมนุษย์ต่อชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยเฉพาะแนวปะการังและระบบนิเวศเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๑-๓.๓, ๓.๖, ๓.๗
๘. มีแนวทางในการผนวกเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๑, ๓.๔

เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	มาตรการภายใต้แผนแม่บทที่ตอบสนองต่อเป้าหมายระดับชาติ
การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	
๙. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒, ๒.๓ และ มาตรการ ๓.๒, ๓.๕
การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	
๑๐. มีการจำแนกระบุและจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศวิทยาต่างๆ และเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๗
การจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ	
๑๑. มีการบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการควบคุม ดูแลมิให้เกิดผลกระทบทางลบต่อความหลากหลายทางชีวภาพจากการใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๖
การปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม	
๑๒. มีกลไกและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ในหน่วยงานหลักของประเทศที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อรองรับพันธกรณีของพิธีสารนาโงยาฯ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๑.๑, ๑.๓-๑.๕
๑๓. พัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ให้ครอบคลุมทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๑.๑, ๑.๒, ๑.๕
การวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	
๑๔. เพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศ บนพื้นฐานของความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑-๓.๖
การจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล	
๑๕. มีการจัดการองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๕, ๑.๗ และ มาตรการ ๒.๑-๒.๓
๑๖. มีกลไกในการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๒.๓
๑๗. มีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๑ และ มาตรการ ๒.๓

เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	มาตรการภายใต้แผนแม่บทที่ตอบสนองต่อเป้าหมายระดับชาติ
การสงวนรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ	
๑๘. มีข้อมูลและทะเบียนแห่งชาติเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๖, ๑.๘ และ มาตรการ ๒.๒, ๒.๓
ระยะยาว (ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓)–เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับโลก	
การเสริมสร้างความตระหนักและการให้การศึกษา	
๑. ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ และมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑-๑.๔
การบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	
๒. ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในนโยบายหรือแผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๔ และยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑-๒.๓
๓. มีกลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครองอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๖
๔. กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการแก้ไข	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๑, ๒.๓
การอนุรักษ์ พันธุ์ และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ	
๕. อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง ลดลง ร้อยละ ๕๐	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๑, ๑.๒ มาตรการ ๒.๑-๒.๓ และ มาตรการ ๓.๒
๖. ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๓, ๑.๕ และ มาตรการ ๓.๓

เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	มาตรการภายใต้แผนแม่บทที่ตอบสนองต่อเป้าหมายระดับชาติ
การลดภัยคุกคามและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	
๗. ควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียหายต่อบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ และต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๒
๘. มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๒.๑, ๒.๒, ๒.๔ และ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๘
การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	
-	
การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	
๙. มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีลำดับความสำคัญสูงและเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๗
การจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ	
-	
การปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม	
๑๐. จัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๑.๑, ๑.๒
การวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	
-	
การจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล	
๑๑. มีกลไกการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๗ และ มาตรการ ๒.๑-๒.๓
การสงวนรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ	
-	
เป้าหมายระยะยาว (ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔) -- เมื่อสิ้นสุดแผน	
การเสริมสร้างความตระหนักและการให้การศึกษา	
๑. เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒

เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	มาตรการภายใต้แผนแม่บทที่ตอบสนองต่อเป้าหมายระดับชาติ
การบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	
๒. มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๒.๑-๒.๔, ๒.๗ มาตรการ ๓.๑-๓.๔ และ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑-๒.๓
การอนุรักษ์ พันธุ์ และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ	
๓. มีการเชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครอง และตัวแทนทางนิเวศ และมีมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและมีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๑, ๑.๒, ๑.๖
๔. มีกลไกและมาตรการด้านการบริหารจัดการ นโยบาย หรือกฎหมายในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๑.๔ และ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๓
การลดภัยคุกคามและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	
-	
การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	
๕. ลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์บริการจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒, ๒.๓ และ มาตรการ ๓.๒, ๓.๕
การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	
-	
การจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ	
๖. มีกฎระเบียบตามแนวทางระมัดระวังล่วงหน้า ในการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบ กลไกเพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน โดยสอดคล้องตามพันธกรณีของพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๓.๖
การปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม	
๗. ประชาคมวิจัย และชุมชนท้องถิ่นมีการจัดทำกลไก และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๑.๑, ๑.๓-๑.๕

เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	มาตรการภายใต้แผนแม่บทฯ ที่ตอบสนองต่อเป้าหมายระดับชาติ
การวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	
๘. มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพ เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๑.๔ และ มาตรการ ๒.๓
การจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล	
๙. มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๒.๑-๒.๓
๑๐. เชื่อมโยงและขยายเครือข่ายกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๒.๓
๑๑. เทศบาลทุกระดับมีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองอย่างเป็นระบบ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๔
การสงวนรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ	
๑๒. มีฐานข้อมูลเฉพาะในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ที่สามารถนำไปใช้ในการคุ้มครองสิทธิของประเทศและชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๑.๖ และ มาตรการ ๒.๒, ๒.๓



ภาคผนวก จ

ความเป็นมาและการดำเนินงานจัดทำแผนแม่บท
บูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

ความเป็นมาและการดำเนินงานจัดทำแผนแม่บทบูรณาการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

๑

มาตรา ๖ ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ระบุให้ภาคีดำเนินการจัดทำกลยุทธ์ แผนการ หรือโปรแกรมระดับชาติ เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕) สิ้นสุดลง

สมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๐ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ ณ ประเทศญี่ปุ่น รับรองแผนกลยุทธ์สำหรับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ และเป้าหมายไอจิ โดยให้ภาคีอนุสัญญาฯ แปลงแผนกลยุทธ์ฯ ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ

๒

การจัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐ (ฉบับที่ ๔)

คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ เห็นชอบในหลักการกรอบประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐

จัดประชุมหารือ/ระดมความคิดเห็น ๔ ภูมิภาค และรับฟังความเห็นผ่านเว็บไซต์สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม ๒๕๕๔ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ มาตรการ และแนวทางปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของอนุสัญญาฯ และยกย่ององค์ประกอบต่างๆ ของนโยบาย

คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๕ เห็นชอบ (ร่าง) นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐ และให้นำเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) พิจารณา

คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕ เห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓

การจัดทำแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๕ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) รวมทั้งหน่วยงาน คณะกรรมการ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาทบทวนและบูรณาการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ยกร่างแผนบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๔ โดยเขียนขอข้อมูลและจัดประชุมระดมความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจาก ๔ กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ - พฤษภาคม ๒๕๕๖

รองนายกรัฐมนตรี (นายปลอดประสพ สุรัสวดี) เห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) แผนบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖

จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ มีมติเห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) แผนบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๔ โดยให้แก้ไขชื่อเป็น (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการฯ

นำเสนอ (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๔ ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติพิจารณา เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีบัญชาว่าเนื่องจากมีประกาศยุบสภา จึงเห็นควรให้รอให้มีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ก่อน

๔

การจัดทำเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพและแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙

คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบกับการแปลง (ร่าง) แผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ยกร่างแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙ และแจ้งเวียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้จัดประชุมระดมความเห็นเพื่อจัดทำเป้าหมายระดับชาติและแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗

คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๔ โดยให้ปรับระยะเวลาการดำเนินงานตาม (ร่าง) แผนแม่บทฯ เป็นปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดส่ง (ร่าง) แผนแม่บทฯ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ขอให้จัดทำข้อมูลเพิ่มเติมตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อง การเสนอเรื่องประเภทนโยบาย แผนงาน โครงการ ต่อคณะรัฐมนตรี ให้ส่วนราชการที่ประสงค์จะเสนอเรื่องประเภทนโยบาย แผนงาน โครงการต่อคณะรัฐมนตรีจะต้องมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

- ๑) แผนปฏิบัติการที่จะดำเนินการในช่วงเวลา ๓ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือน และ ๑ ปี
- ๒) ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ โดยกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน สามารถติดตามและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) แผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือแหล่งเงินอื่นๆ ที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ

จัดประชุมหารือเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๑ ปี ตาม (ร่าง) แผนแม่บทฯ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ตามกับมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ และส่งสรุปข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘

จัดพิมพ์โดย	ฝ่ายความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถนนพระรามที่ ๖ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๔ โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๔
การอ้างอิง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๘. แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ. ๘๒ หน้า.
ISBN	978-616-316-255-7
พิมพ์ครั้งแรก	กรกฎาคม ๒๕๕๘
จำนวน	๒,๐๐๐ เล่ม
ที่ปรึกษาจัดทำร่าง	คณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
เลขานุการ	เพราพรรณ ทองส้ม ภัทรินทร์ ทองสีมา
ประสานงาน	ศตวรรษ เลื่อนสาคร อัจฉรา วัฒนเสรีกุล สาวิตรี บุญญลักษณ์
พิมพ์ต้นฉบับ	อัจฉรา วัฒนเสรีกุล สาวิตรี บุญญลักษณ์
ตรวจทานแก้ไข	ภัทรินทร์ ทองสีมา ศตวรรษ เลื่อนสาคร
ประสานงานจัดพิมพ์	สาวิตรี บุญญลักษณ์
ขอขอบพระคุณ	คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ คณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ คณะกรรมการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ คณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ คณะทำงานชุดต่างๆ ภายใต้คณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ คณะทำงานวิชาการพื้นที่ชุ่มน้ำ
ออกแบบและจัดพิมพ์	บริษัท สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด โทรศัพท์ ๐ ๒๙๐๓ ๘๒๕๗-๙

ฝ่ายความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ถนนพระรามที่ ๖ พญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๕
E-mail : bdcommittee@gmail.com
<http://chm-thai.onep.go.th>



United Nations Decade on Biodiversity